

ELŐSZÓ

HELYBEN:
Egy óra 21 koronás
Egy hónap 2 koronás

VIDÉKEN:
Egy óra 28 koronás
Egy hónap 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
Mindenkor postai sőr egyszer 20 f.
Mindenkor következőn 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

PÖLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesül-
vésünk palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József térszereng-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

FŐZSÁLLASZTÓ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, május 26.

Radymnónál új vereség érte az oroszokat.

Budapest, május 25. (Hivatalos.) Közép-Galicziában szövetséges csapatok Sianivától a felső Dnyeszterig terjedő egész arcvonalon nagy orosz erőket támadtak. Mackensen vezérezredes hadserege, amelynek kötelékében az osztrák-magyar hatodik hadtest harcolt, elfoglalta Radymnót, és a városból keletre és délkeletre előnyomult az ellenség ellen. Ellenséget, amely számos ellentámadással vissza akarta foglalni az elvesztett területet, mindent visszavetettük, miközben huszonegyezer hadi foglyot, harminckilenc ágyút és több mint negyven géppuskát veszített.

Puhalló és Böhm-Ermolli léle hadseregek, amelyek Przemysltől délkeletre törnek előre, elkezdett harcok közt tért nyertek és visszavetették ellenséget a Ponia mélyedésén túlra. Támadást egész arcvonalon folytatjuk, északkeleti hadszíntéren egyébként helyzet változatlan.

Délnyugaton tiroli és karinthiai határon kisebb ellenséges osztagok, főképen alpesi vadászok itt-ott állapítják a határt. Ahol állásainkra bukkanunk és lövünk rájuk, vissza fordultak. Hózer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

153 tiszt, 24.000 főnyi légénység új hadifogoly.

Berlin, május 25. Nagy főhadiszállás jelenté:

Nyugati hadszíntér:

Flandriában tegnap támadásainkat Ypern irányában folytattuk. Viaminghe majort és kastélyt Wieltjéltől északra, továbbá Belewairde majort elfoglaltuk és közelebb jutottunk Hoogahez. Ezen harcokban egyszázötven fogoly és 2 géppuska jutott kezünkbe.

Armentièresből délre Neuve-Chapelle és Givenchy között és Loreitő magasiattól északra ellenség részleges támadásait veresen visszavertük. Neuvillenél ellenségünk lövészárkokban rohamra készen álló csapatai tüzerügyi tűz-léseink miatt nem tudtak kifejlődni.

Cambraiban francia repülőnek bomba vetése az isteni tiszteletről távozó franciák közül ötöt megölt, 12-öt pedig súlyosan megsebesített. St.-Quentinél lefőtünk egy ellenséges repülőgépet.

Keleti hadszíntér:

Dubissa mellett Rossienitől keletre csapataink megámadták szemben álló nagy orosz erőket, megvertek és súlyos veszteségek mellett folyón átkergették. 2140 oroszot elfogtunk és 5 géppuska zsákmányoltunk. Tovább délre Eiragola irányában ellenünk intézett több, részben nagyon heves támadás ellenség nagy véráldozata mellett meghiúsult.

Délkeleti hadszíntér:

Mackensen vezérezredes hadserege tegnap Przemysltől északra újabb offenzívára lépett. Támadás ismét teljes sikerrel járt Drohaja—Osztrów—Radymnó—Visokó—Wietliu és Makó—Iskó nagyon megerősített helységeket a Dobrowkótól északkeletre, valamint a Czetulólól keletre emelkedő magasiatokat rohammal elfoglaltuk. Eddig 153 tiszt, több mint 24000 főnyi légénység esett tozsagunkba, 39 ágyú, köztük 9 nehéz ágyú a legújabb 40 géppuska esett a szövetséges csapatok kezére. Oroszok súlyos veszteségeket szenvedtek. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Velencét, Rimit, Anconát bombázta hajóhadunk.

(Elsüllyesztett hajók. — Egy olasz torpedózúzó elpusztítása. — Sikeres flottakciók részletei.)

Bécs, május 25. A május 24. reggelére végrehajtott flotta-akcióról szóló hivatalos tudósítás szövege a következő:

Ma napfelkelte előtt, tehát pontosan 12 órával olasz hadizenet után cs. és kir. hajóhad egyidejűleg sikeres akciók egész sorát hajtott végre Olaszország keleti partvidéken Velencétől—Barlettáig.

Velencében egy tengerészeti repülőgép tizennégy bombát dobott, mely arzenálban tüzet okozott, egy torpedózúzó erősen megrongált. Lidón a pályaudvart, olajtartályokat és hangárt bombázta.

A porto carsini igen keskeny csatornába Scharfschütze nevű torpedózúzó behatolt, míg egyszerre csak közvetlenül egy teljesen megszállott lövészárk előtt látta magát. Tökéletesen meglepett megszálló csapat nagyrésztet lefőtöttük, mire azonban három egészen rejtett parti üteg heves tüzelést kezdett körülbelül 12 cm. lövegekből csatorna bejárata előtt horgonyzó „Novara” nevű cirkálóra és „80” számú torpedónaszádra. Ez utóbbinak tisztí étkezőjét találta el egy lövedék. Egy ember súlyosan megsebesült és a naszád léket kapott. „Novara” folytatta tüzelést, hogy torpedózúzó és torpedónaszádot súlyos helyzetükből kisegítse; oldalozta lövészárkot, szétrombolt egy laktanyát, de őt magát is sok találat érte. Perschieh sorhajóhadnagy és négy matróz meghaltak. Négyen súlyosan és többen könnyen sebesültek, de ellenség veszteségei talán tízzerte-huszorta súlyosabbak. A „Scharfschütze” teljesen épen került vissza, a „80” számú torpedónaszád betömött lékkel érkezett Pólába.

Riminiben „Sanct Georg” nevű páncéloshajó vasuti hidat, viztoronyt, kikötőtelepet, állomás épületet, egy-egy vonatot összerombolt. Állomás épülete és vonat, valamint egy szomszédos épület leégtek.

Anconában hajóhad zöme bombázta a régi erődítményeket, tüzerügyi és lovassági telepeket, hajógyárat, villamossági központot, gazométert, petroleum raktárt, szemafort és rádióállomást és óriási károkat okoztak eitévedt lövedékek és a támadt tüzek is. Kikötőben két gőzöst elsüllyesztünk és egyet, mely hajógyárban már vízre bocsátásra készen állott, összeromboltunk. Ellenállást csak egy könnyű üteg és néhány géppuska fejtett ki két torpedózúzóval szemben. Az Alfredó-Savióban, az egyetlen modern erődben bombázás kezdetekor a kezelő légénység ágyuk mellett volt ugyan, de két pilótánk, kik épen kapóra jöttek, géppuska tüzzel oly alaposan elütötték őket, hogy nem tértek többé vissza. E pilóták és egy harmadik, beljebb szárazföldön tekvő chiaravalei léghajócsarnokra és katonai objektumra harminc bombát dobtak.

A Cita di Ferrara ellenséges léghajó eredménytelenül több bombát dobott „Zrinyi” felé és megkísérelte eltávozó hajóhadunk megtámadását, de csakhamar eltakarodott, midőn két pilótánk repült feléje, kik egyébiránt már összes bombáikat elhasználták volt. Ugyanezt a léghajót, vagy egy másikat hajóhadunk Pólából jövet, Ancona felé feleuton észre vette. A léghajó kétségtelenül Póla felé igyekezett, midőn azonban a léghajót kísérő két vízi-jármű tüzelésünk elől elmenekült, a léghajó is mindjárt megfordult és eltűnt északnyugati irányban, ugylátszik anélkül, hogy a flottát észrevette volna.

Potenza folyó vasuti hidját a „Radetzky” nevű hajó bombázta és megrongálta.

„Admiral Spaun” nevű hajó négy torpedózúzóval Sinarzio vasuti hidját, Campomarinoi vasuti állomást, mozdonyokat, szivattyúházat stb. bombázta, összerombolta tremittit és megrongálta torre di miletoi szematorokat.

„Helgoand” nevű hajó három torpedózúzóval Vistot és Mantredoniát bombázta és Barlettánál két olasz torpedózúzóval találkozott, melyeket nyomban tűz alá vett és üldözött. Egyik elmenekült, a másikat a „Turbine”-t, „Csepel” és „Tátra” nevű torpedózúzóink Pelagosa felé szorították; egy gránátlovással, mely egy gépet és egy kazánját érte, megbénították, úgy, hogy a hajó égve és süllyedve megtorpant, magáta magát. „Csepel” és „Tátra” megmentették a hajó harmincöt emberét, köztük a parancsnokot, resztettit, gépfőnököt és togtul ejtettük őket. A mentési akciót megzavarta két „Vittorio Emanuele” típusu ellenséges csatahajó és egy segédcirkáló, melyek északkelet felől

9000 méternyire közeledtek. Az erre következő tüzharcban csak „Csepel“-térte jelentéktelen találat, mely egy embert súlyosan és két embert könnyen megsebesített. Tüzet „Helgoland“ és torpedózuzóink, úgy látszik, jó sikerrel viszonzták. Legkisebb távolság 8000 méter volt. Hajóink rövidesen kikerültek lőtávólból.

Hajóhadunkat említettekén kívül egyéb veszteségek nem érték. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A trónörökös olaszországi birtokai.

— Az estei hercegség milliói. — A Villa d'Este. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 25.

Az olasz háboru kitörése sok olasz földön élő magyar és osztrák család és számos, a monarchiába költözött olasz embernek okozta vagyoni gondokat. Mi ugyan kellőképpen respektáltuk a háboru eddigi tartama alatt az ellenséges államok alattvalóinak a béke idején nekünk szerzett vagyonait, de annál kevésbé lehet ezt elmondani az ententehez tartozó hatalmakról. Anglia, Franciaország és Oroszország valóságban versengtek abban, hogy minden német, osztrák és magyar vagyont elkozzanak, erőszakkal is megszerezzének. Olaszország — mint méltó, sőt alávalóságban az eddigi három fölé emelkedő új szövetséges valószínűleg követni készül vagyonrablásban ezeket a példákat.

Olaszországban nagy birtokai vannak egyebek közt a trónörökösnek, Károly Ferenc József főhercegnek is, aki Ferenc Ferdinánd tragikus és a mai világfelfordulást okozó halála után az estei milliónak is örököse lett. Az estei vagyont az utolsó modenai és estei herceg halála után örökölte Ferenc Ferdinánd főherceg. Az estei vagyonnak igen tekintélyes része olasz területen fekszik. Az olaszországi Este-birtok legszébb kastélya a világhírű Villa d'Este, az olaszországi Tivoli-ban, nem messze Rómától és nemcsak Itália ege alatt, hanem talán egész Európában a legszebb tartózkodóhely. A tájképfestők kedvelt témája. Shelley elbűvölőnek mondja, Carucci pedig földi paradicsomnak nevezi.

A Villa d'Esté-t a királyi herceg közeli rokonságától, V. Ferenc utolsó modenai hercegnőtől örökölte, aki 1875-ben gyermektelenül halt meg. A kastéllyal együtt a volt trónörökös az Este-főle milliónak is a birtokába jutott a azóta nevezte volt magát Ausztria-Estei Ferenc Ferdinándnak. Az Este család a legrégibb dinasztia Európában; belőle ágazott ki a Brunswick, a hannoveri és az angol dinasztia. A genealógusok szerint V. György angol király is Este-ivadék.

A trónörökös szívesen fogadta az Este-nevet és a vele járó milliókat, de a legboldogabbá a Villa d'Este tette, mert igazi művészlélek, aki rajong minden szépért, a mit költői ihlet alkotott. A tivoli kastély pedig valóságos szentélye a művészetnek. Reneszánsz stílusban épült 1549-ben Pirro Ligorio tervei szerint. Lépcsői, terraszai, grottói, szökőkútjai és legkülönbözőbb a parkjai világhírűek, maga a palota pedig felülmúlja a tizenhatodik századbeli architektúra minden fantáziáját. A trónörökös rajongva szerette a gyönyörű kastélyt és még egy-két évvel ezelőtt is úgy nyilatkozott művészi körökben, hogyha valamikor belefárad az uralkodás gondjaiba, nem a Belvedere-be, hanem Tivoli-ba megy pihenni.

A szép álomnak azonban vége szakadt és a királyi herceg néhány év előtt elhatározta, hogy túl ad minden áron a Villa d'Estén. Ez

a hirtelen elhatározás nem volt meglepő azok számára, akiknek a figyelmét nem kerülte el, hogy az olaszországi túlzó lapok azokban az években ugyszólván mindennap támadták Ferenc Ferdinándot olaszellenes politikája miatt. Ezek a támadások még szenvedelmesebbek lettek, amikor a tripoliszi háboru megindult, úgy hogy a trónörökösnek semmi kedve sem volt ahhoz, hogy régi, kedves nyári tartózkodó helyét fölkeresse. S a mellett, hogy nem élvezhette Tivoli szépségeit, évenként kétszázötvenezer koronájába került a villa és a park fönntartása. Bármilyen dögazdag ember is egy királyi herceg, Ferenc Ferdinánd volt olyan jó gazda, hogy ekkora összeget nem akart haszontalanjában kidobni csak azért, hogy a Villa d'Este tulajdonosának nevezhesse magát. Így kezdett foglalkozni azzal a tervvel, hogy eladja a remek kastélyt. Az első ajánlatot egy franciaországból kiüszött szerzetes-rendnek tette a trónörökös s a vétel már-már betejezett dolog volt, amikor a tárgyalások hirtelen megszakadtak. Ugy mondják, hogy a tervet az olasz kormány közbelépése akasztotta meg. Ferenc Ferdinánd haláláig tovább fizette a negyedmillió fönntartási költséget olyan birtokért, melybe nem tette a lábát, hogy eikerülje a benne ellenséget látó olaszokat.

A Villa d'Esté-ben 1863-tól 1896-ig Hohenlohe herceg bíboros lakott, a ki gyakran látta vendégéül Liszt Ferencet. A trónörökös később azzal a tervvel foglalkozott, hogy művész-otthont létesít Tivoli-ban olyan irodák, festők, építő-művészek és zenészek számára, a kik Itáliában inspirációt és ocsó elhatást keresnek. Ez a vállalkozás teljesen magánjellegű lett volna osztrák irodalmi és művészegyesületek vezetése alatt. A kormány is örült, mert úgy gondolta, hogy a nemes-célú művészi vállalkozás nem kerül egyetlen fillérjébe sem s a villa megmarad a trónörökös tulajdonában. A trónörökös azonban úgy döntött, hogy nem hajlandó tovább is fizetni a negyedmilliókat s a szép terv ismét a finansziális kérdésen dőlt meg. Ferenc Ferdinándnak tehát továbbra is a nyakában maradt a villa és a gond, hogy mit csináljon vele.

A királyi herceg szerajevói tragikus halála után Károly Ferenc Józsefre szállt az Este-vagyon és vele a Villa d'Este is. Most a „jószívű“ olaszok gondoskodhatnak arról, hogy a negyedmillióba kerülő kastély terheit az ismert angol-francia-orsz bandita módszerrel levegyék a trónörökös vállairól.

A képviselőház holnapi ülése. Budapestről jelentik: Az ellenzéki pártok ma délután értekezletet tartottak, amelyen megbeszélték a holnapi ülés részleteit. A megállapodások szerint Apponyi Albert gróf és Polányi Géza az olasz helyzetet illető bejegyzett interpellációikat nem tartják meg. Tisza István gróf miniszterelnök nyilatkozata után az egyes pártok kijelölt szónokai felszólálnak és kidomborítják a nemzet egységét az olasz kérdésben.

A nemzeti áldozatkészség szobra.

★

A mult napokban irt már a fővárosi sajtó arról a hivatásban és céljában gazdag és áldásos akcióról, amelynek tárgya a jótékony-ság páncéljával beborítani egy főből faragott hatalmas lovasszobrot. Ez a szobor a nemzeti áldozatkészség szobra lesz, amelynek pikkelyeit a jóság, a hála s a segítség vágya fogja a szobor fa-testére reákrálni.

Az akció lelkes végrehajtó-bizottsága hatalmas szervezési munkával immár elkészült s örömmel értesít bennünket arról, hogy 5 os. és kir. Felsőge, apostoli királyunk legmegyelemben jóváhagyta az akciót s megengedte, hogy a nemes és áldásos mozgalom védségét Augustus kir. főhercegnő és Károly Ferenc kir. főherceg öfenségeik elfogadjassak s egyben az egész tisztes udvar támogatása, megbízva Károly István kir. főherceget különösen azzal, hogy öfelsége nevében a szobrot ily lemezt helyezzen el.

A fenségek védősége alatt Tisza István gróf m. kir. miniszterelnök, Czernoch János bíboros hercegprímás és Hazai Samu m. kir. honvédelmi miniszter vállalták el az akció diszelnöki tisztét, míg egy nagybizottságnak és négybizottságnak s azok főtagu elnökségének megalkulása a végrehajtó-bizottság országos szervezési munkájával kapcsolatban most van folyamatban.

A szobor végrehajtó bizottságának tagjai: Kircsner Herman os. és kir. altábornagy, a m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező hivatalának vezetője és Lónyay Sándorné az Augustus gyorssegélyalap ügyvezető igazgatója elnöksége alatt: gróf Wiczek Frigyesné, Vrabély Armánd dr. m. kir. honvédelmi miniszteri osztálytanácsos, a hadsegélyező hivatal h. vezetője elnökök, Wiczek Frigyes gróf nyug. főispán, a Hadsegélyező neplóti bizottság elnöke, Kóna József, a Képzőművészek országos egyesületének elnöke, Szávoza Richárd földbirtokos, a Hadsegélyező hivatal tagja, Basch Arpád restornövész, a Képzőművészek országos egyesületének választmányi tagja, Kovács István dr. ügyvéd, a Hadsegélyező hivatal titkára, ügyvezető: Orosz Géza dr. ügyvéd, a Hadsegélyező hivatal propaganda és gyűjtőosztályának vezetője és Kiszely Tibor dr. jegyző.

Örömmel üdvözljük a hivatásban oly nemes akciót s bizalommal vagyunk aziránt, hogy az a magyar társadalm, amely odaadta aranyát vasért, sietve fogja a nevekkel ellátott pikkelyszerű lemezekkel beborítani, — a jótékony-ság páncéljával emlékké emelni azt a hatalmas szobrot, amelynek áldásos célja: gyűjteni a szenvedőknek, az elesett hősök özvegyei és árvainak s a háboru rokkantjainak.

Ugy értesültünk, hogy a végrehajtó bizottság abból kiindulva, hogy a nemes akcióban való részvételt bárkinek is lehetővé tegye, a nevekkel ellátott lemezek árát 2 koronától kezdődőleg állapította meg: a törvényhatóságok nagyobb adományai révén címereiket helyezettnek el a szoborra s készséggel vételnek nyelve a városoknak, testületeknek, társaságoknak és egyes családoknak is ugyancsak címmel vagy nagyobb szerű lemezekben való megörökítés iránti óhajai is. A bizottság ezenkívül még egy a nemzeti muzeumban elhelyezendő s elsőrendű művészek által tervezett és készített pergament-emlékkönyvben is megörökíti mindazok nevet, akiknek pikkelyes lemezzel hazájuk áldozati képviselnek. Az akcióban résztvevők még hivatalos emléklapot is kapnak, valamint egy igen izléeses kivitelű külső jelvényvel is dokumentálni fogják az áldásos és történelmi emlékezésük akcióban való részvételüket.

A végrehajtó-bizottság úgy kontemplálja, hogy a szobor tünnepélyes felavatására való tekintettel a pikkelyes lemezek elrusítását folyó évi július hó 20-án lezárja.

A bizottság helyiségei a parlamentben vannak, ahol „A nemzeti áldozatkészség szobrának végrehajtó-bizottsága“ készséggel ad minden érdeklődőnek felvilágosítást. Ugyancsak küldendők minden pénzadományok.

Vörös könyv az olasz hitszegésről.

A szövetséges hivatások elhagyják Rómát. — Nincs háborús lelkesedés Itáliában. Üldözik a békepárti olaszokat.

— Földrajzi tudósítás —

Budapest—Bécs—Bukarest—Bécs, május 25.

A külügyminiszterünk vörös könyve ma este jelent meg. A terjedelmes könyv bő kivonata a következő:

A szerb ultimátum óta egész a legutóbbi napokig történt eseményeket ismerteti a könyv. Olaszország eleinte jóakaró semlegességet ígért, később a múlt év augusztus 25-én bejelentette, hogy kompenzációkra tart igényt azon az alapon, hogy a hármasszövetség szerződésének hetedik szakasza Olaszországot erre teljogosítja, miután a monarchia Szerbiában területet foglalt el. Külügyminiszterünk ezen magyarázatot visszautasította, mert ezen szakasz nem alkalmazható a jelen esetre, utóbb loyális előzékenységet kimutató kijelentette, hogy abban az esetben ha balkáni területet foglalnánk el, megtárgyalja a kompenzáció kérdését. Az olasz kormány azonban továbbra is követelte a monarchiához tartozó olasz területek egyesítését Olaszországgal. Március huszonharmadikán külügy miniszteriumunk kijelentette, hogy hajlandók vagyunk az olasz Dél-tiroloiról Olaszország javára lemondani, ha Olaszország jóakaró semlegességét a háború tartama alatt fenntartja a Balkánon nekünk teljes akciószabadságot biztosít. A római kabinet csak ismételt sürgetés után válaszként április 10-én, azonban követeléseit mértéktelenek voltak. Kiderült, hogy a területátengedést nem nemzeti, hanem stratégiai szempontból, agresszív célok megkönnyítésére követeli. A tárgyalások még folytak, amidőn május negyedikén az olasz kabinet a hármasszövetséget felmondta. Midőn aztán Salandra kijelentéseivel nyilvánvaló lett, hogy Olaszország háborúra készül, külügyminiszterünk ismert jegyzékében kijelentette, hogy a hármasszövetség felmondását tudomásul nem veszi a a felmondás konzekvenciáját Olaszországra hárítja.

Elutazott Macchio báró Rómából.

Róma. Nagykövetségünk egész személyzete, Macchio báró nagykövettel élén, ma este nyolc órakor elutazik. A német és bajor követségek holnap reggel utaznak el. Hogy a török követ kikéri-e egyidejűleg utlevelét, az egyelőre bizonytalan. Törökország hír szerint megvárja Olaszország hadüzenetét, amely feltétlenül bekövetkezik, mire ezzel Olaszország a Dardanella-akcióval kapcsolatban kötelezve van.

Chiasso. Rómából a központi hatalmak követségeinek három különvonata holnap reggel háromnegyed kilenc órakor a katonailag elzárt pályaudvarra érkezik egymás után, Györgyey milanói főkonzulunk már leutazott. A német és török konzulok még ma Milanóban maradtak.

Sonnino bejelenti a háborút.

Lugano. Sonnino külügyminiszter tegnap délután értesítette a diplomáciai testületet a hadüzenetről. A diplomáciai testület jelenleg az entente követeken kívül a néhány semleges főkonzulból és az amerikai nagykövetből áll.

Megszűnt a háborús lelkesedés.

Chiasso. Az olasz lapok azt írják, hogy a lakosság nyugodtan fogadta a hadüzenetet, ami éles ellentétben áll a háború melletti tüzelők napokkal előtti lármájával.

Konstantinápoly. Az itteni olasz kolóniában nagy levertség támadt az olasz hadüzenet hírére. Előkelő olaszok Olaszország politikáját lelkibeteg bübösök és vérszomjas vadállatok politikájának mondják. Azt beszélnek, hogy Olaszország hadüzenete Törökországhoz elmarad.

Lugano, május 25. A milanói Popolo hasábjain Mussolini panaszkodik a Zöldkönyv nemleges jellegéről. Olaszország ebből a Zöldkönyvből semmit sem tud meg a Németországhoz való viszonyáról, sem pedig arról, hogy milyen szövetséget kötött az antántal Olaszország. Az állítás tehát, hogy Sonnino Berlinben Belgium érdekében interveniált, tendenciózus valótlanosság. Mussolini a miatt is panaszkodik, hogy sok olasz kételkedik a győzelemben. Ma mindezekelőtt önbizalomra van szükség.

Üldözik a háborút ellenző képviselőket.

Gené, május 25. Az Avanti, az olasz szocialista párt hivatalos orgánuma jelenti, hogy az a hetvenöt képviselő, akik a háborús javaslat ellen szavaztak, a legkülönbözőbb üldözéseknek van kitéve. Egy tegnapi kormányrendelet bászárulás vádjára alá helyezi ezeket a képviselőket és egyelőre elrendeli, hogy hivatali tisztségeiktől felfüggesztessenek, hogy mindazonkál a vállalatoknál vagy intézményeknél, amelyeknél igazgatósági tagok voltak, az igazgatói névsorból töröltsessenek és hogy rendjeleik viselésétől eltiltsassanak.

Gené, május 25. Milanoból jelentik, hogy ott pünkösd vasárnapján délelőtt a nyílt utcákon véres ütközet folyt le a katonaság és a munkásság között. A katonaság vesztesége három halott és száznál is több sebesült, a munkásság veszteségéről még nem érkezett részletes jelentés.

A délszlávoknak nem kell az olasz gyámság.

Gené. A Journál de Genève szerkesztőségében délszláv deputáció jelent meg, amely kinyilvánította, hogy a délszlávok inkább maradnak a monarchia alatt, mint Olaszországnál. Olaszország szerb irredentizmust támasztana.

Megszűnt a postal forgalom Olaszországgal.

Budapest. Mint a Budapesti Tudósító jelenti, a kereskedelemügyi miniszter az Olaszországgal való posta- és táviratforgalmat felfüggesztette. További intézkedésig tehát a magyar királyi posta Olaszországba szóló vagy onnan érkező bármilyen postaküldeményeket és táviratokat nem közvetít.

Zár alá helyezik az ellenséges vagyont állásban.

Gené, május 25. Az Agence Havas római táviratot közöl, amely szerint a minisztertanács felhatalmazta a belügyminisztert, hogy az ellenséges államok polgárainak olasz vállalataira az állami zárlatot elrendelje.

D'Annunzió az olasz királynál.

Lugano. D'Annunziót tegnap az olasz király hosszú kihallgatáson fogadta.

Az entente jegyzéke Romániához.

(Oroszország presszionál Bukarestben.)

Földrajzi tudósítás.

Bukarest, május 25.

A russzofil Dimineata felháborodással írja: Oroszország megtagadta a román kívánságokat, ezenkívül pressziót kísérelt Romániára gyakorolni, amennyiben az entente hatalmakkal jegyzéket akart Romániához intéztetni, amelyben felszólítják, hogy szándékairól határozott választ adjon. Anglia és Franciaország a jegyzéknek csak enyhített formájához járultak hozzá és ezt kedden átadták.

Berlin, május 25. A „Berliner Tageblatt” bukaresti tudósítójának jelentése szerint a közvélemény Romániában nyugodt. A szövetségesek ragyogó győzelmei, különösen a románokat közvetlenül érintő orosz harcok, megtették hatásukat még azokra is, akik egyébként hajlandóknak mutatkoztak a kalandos politikájára. Mértékadó köröknek az a véleménye, hogy a szövetséges hadseregek még az Olaszország beavatkozása által előállt helyzetben is felül fognak maradni.

Frankfurt a. M., május 25. A „Frankfurter Zeitung” Románia magatartásáról írva, kivonatokat közöl a legutóbb román lapokból, amelyek közül a „Seara” többek között így ír:

— Hat hónap óta hirdetik a szövetségesek, hogy az általános offenzíva a tavasszal megkezdődik és ámbár már május közepén vagyunk, mindaddig mégis a németek veszttek a támadást. A szövetséges hatalmak, miután katonai győzelemre nem képesek, diplomáciájukkal akarnak győzni. Minden semleges államot ajánlatok és fenyegetések által igyekeznek a háborúba dönteni, hogy ezek védelemmel meg az orosz civilizációt a teuton barbársággal szemben. De ha Románia beavatkozik a háborúba, akkor ezt oly módon kellene tennie, hogy Besszarábiát megsemmisítse, amely román volt és mindig román marad, bármennyire igyekeztek is az oroszok, hogy elnyomják az ottani román elemet.

Mackensen, Puhallo, Böhm-Ermolli győzelme Radimnónál.

(Tizenhétézer fogoly, 39 ágyú, 40 gépfegyver. — Przemysl falainál harcolunk.)

Tudósítók tudósítása.

Budapest—Bécs—Berlin, május 25.

A déli órákban ismeretessé vált, hogy az egész San arcvonalon Siena-wától le a felső Dnyeszterig Mackensen—Puhalló és Böhm—Ermolli hadseregei tegnap támadásba mentek át. Különösen az északi szárnyon nagy a siker. Radimnónál, ahol az oroszok eddig a San balpartján voltak, átkergettük őket a San folyón. Az arcvonal többi részén is mindenütt tért nyertünk. Foglyaink száma tizenhétézer, a zsákmányolt ágyúk száma harminckilenc, géppuska negyven. Ez jelzi a siker mérvét. Przemysltől délkeletre támadásunk szintén sikeresen halad. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Bécs, május 25. A sajtóhadiszállásról jelenti a Reichspost haditudósítója: A szövetséges csapatok Radimnót is elfoglalták s ezáltal a San mentén támaszpontjaink száma növekedett. Przemysl ellen még nem kezdődött meg a tüzérségi támadás. Nagyon heves a küzdelem a Visztula és San szögében. Az oroszok rohamos előnyomulásukat elkeseredett és kétségbeesett ellenállással iparkodnak feltartóztatni, néha maguk is előretörnek és a megerősített Sandomierzre támaszkodnak.

Przemysl ellen sikerrel támadunk.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: Csapatok keletről és délkeletről is támadják Przemyslt. A vár ellen folytatott akciónk a legszebb reményekkel kecsegtet.

Csernovic ellen hasztalanul támad az orosz.

Bukarest, május 25. Radauzról jelentik: Az oroszok újabb kísérletei, hogy a Pruthon átkeljenek, az egész vonalon súlyos kudarccal végződött. Az osztrák-magyar tüzérség nagy veszteségeket okozott az oroszoknak, akik több ponton kénytelenek voltak állásaikat feladni.

Az orosz tüzérség kísérletet tett Csernovic bombázására, azonban fáradozása eredménytelen maradt, a legkisebb hatást sem érte el. Nagyobb orosz erők Bukovina Galícia felőli nyugati részén támadásba mentek át, kétségtelenül, hogy Bukovina északnyugati hegységeibe nyomuljanak, azonban ezen támadások is mind meghiúsultak.

Bukarest. Burdujeniből jelentik a Dimineatanak:

Nagy harcok előestéjénél vagyunk, amelyektől a Bukovina feletti pillanatnyi uralom függeni fog. Először az orosz és az osztrák-magyar repülőgépek naponként hirszerű repüléseket végeznek; a megteendő utat rövidítik, amennyiben egyenesen a mi területünk felett repülnek el, miközben eljönnek egészen Hertzva városáig.

Angol és orosz hírek a galíciai offenzíváról.

Amsterdam, május 25. Az orosz jelentések most már bizonyos mértékben bevallják galíciai vereségét, az angol lapok azonban gyre győzelmi híreket terjesztenek az orosz

győzelmi hadseregről. Így a „Daily News” néhány nappal ezelőtt még ezeket írta:

— Hozzávetőleges számítás szerint az ellenség dunajeci előnyomulása óta igen sok embert vesztett. (?) Radko Dimitriew tábornok serege ezzel szemben mintegy 70.000 embert vesztett eredményes visszavonulása alkalmával Gorlicétől északkeletre. Most már a galíciai orosz hadsereg olyan helyzetben van, hogy tetszése szerint végezheti mozdulatait. Az opotovi szélső szárnyát nyugat felé Dél-Lengyelországba tolták s így a németeket átkarolással fenyegetik. Egyébként az oroszok Jaroslautól délre a San mindkét partját tartják. (?)

Bukarest, május 25. Az orosz nagyvezérkar május hó 22-iki jelentése a következőket mondja:

— Május 20-án és 21-én reggel az ellenség támadása a galíciai fronton kissé gyöngült. (?) Több helyen az ellenség defenzívában van, így az alsó San balpartján, ahol a Visztula melletti csapatok elfoglalva tartják Kravca, Burdzi és Przyszov-Kamerainy helységeket és visszaverték az ellenség Nisko ellen intézett támadásait. (Nisko az alsó San balpartján fekszik, Ruéniktől északra mintegy 16 kilométerre. Ez is mutatja, hogy csapatok a Visztula—San szögletében is előrenyomulnak.) A San jobbpartján elfoglaltuk Ignace községet, a Lubacovka folyó mellett. Przemysl környékén nincs változás. Huszkovtói keletre (a Mocziska felé vezető úton) tovább folynak az ellenség rettenetes ellenátadásai és az ellenségnek sikerült egy szredünk lövészárkainak egyik részét elfoglalni. Ellenátadásainkkal mi is több foglyot ejtettünk. A galíciai front többi részén az ellenség támadásai inkább részleges jellegűek voltak, s főképp a Tiszmenica és a Stryj folyók között Sionsko vidékén koncentrációldtak. (Sionsko már a Drohobie—Stryj vasutvonalától körülbelül tíz kilométerre északra fekszik.) Zavadov községnél harcok vannak (Zavadov közvetlenül Stryj alatt van.) A jelentés ezután az észak-oroszországi harcokról szól, Savle vidékén, a Windau és Wenta folyóknál vannak a harcok. A Nerev-ironon az ellenség (németek) részleges ellenátadásokra vállalkozott, a melyeknél ártalmas gázokat használt. A jelentés végül az orosz-lengyelországi harcokról szól és azt mondja, hogy az Opatovtól (Opatov Kielcétől keletre, a Visztulától harminc kilométerre nyugatra van) egyszer visszaszorított ellenséges csapatok újabb megerősítésekkel ismét támadnak.

Kopenhága, május 25. A „Daily Chronicle” tudósítója jelenti Pétervárról: Egy elfoglalt osztrák-magyar katona kijelentette, hogy a galíciai offenzíva kezdetén kiadták a csapatoknak azt az utasítást, hogy az oroszok ellenállását minden áron meg kell törni. Az a front, amelyen most elkeseredett küzdelem folyik, háromszáz kilométer hosszú. Kétségtelen, hogyha az oroszok azt akarják, hogy katasztrófájuk ne legyen még nagyobb terjedelmű, minden nélkülözhető erősítést a frontra kell küldeniük.

Uj orosz erők harcbevetése.

Bécs, május 25. A Reichspost haditudósítója jelenti: Az oroszok új erőket dobnak a lengyelországi frontba. Varsó, Ivangorod és Lublin vidékéről. A szövetségesek jó pozíciókban várják az ellenség támadásait. Az operációk mindig nagyobbak és élénkebbek lesznek. Az orosz támadások bevezetése a lizagórai állások ellen megkísérelt támadással vette kezdetét.

Galiciában megkezdődik a rendezés élet.

Krakó, május 25. Az ez idő szerint Bécsben működő galíciai bankintézetek már a legközelebbi időben Galiciának csapataink által visszahódított részeiben fognak ténykedni. A Tarnowba és Neusandecen, meg Strozzen át Jaszlóba való vasúti forgalom már megindult, de a menekülteknek ezekre a területrészekre való visszatérése részben egészségügyi okokból, részben pedig a még uralkodó élelmi-szerhiányra való tekintettel egyelőre nem kívánatos.

Uj orosz hadiadó.

Berlin, május 25. Pétervári jelentések szerint az új orosz hadiadó mindazokra a személyekre kiterjed, akik mentesek a katonai szolgálattól. A hadiadó ezer rubel jövedelem után hat rubelit, ezer és ötezer rubel közötti jövedelem után huszonöt rubelit tesz ki, maximum pedig kétszáz rubel.

Krakó, május 25. Varsó körül kolarajfárvány dühög.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Zeneakadémiai vizsga. Békelly Ilonka, a dr. Mezey- és Zay-tele akadémiai előkészítő zeneiskola (Anarassy-ter 8.) tehetséges művésznövendéke, a budapesti Országos m. kir. Zeneakadémián a zongorából és zeneelméletből kitűnő sikerű magánvizsgát tett. Zongorára tanítja dr. Mezeyné-Zay Margit, orosz zeneakadémiát és budapesti Nemzeti Zeneát végzett és művészeti oklevéllel kitüntetett zongoratanárnő. Zeneelméletre pedig Mezey Zsigmond dr. budapesti Országos m. kir. Zeneakadémiát végzett hegedű és zeneelméleti tanár.

* Parvvenüek. (Az Uránia ujdonsága.) A színház kedelmi filmjei közé társadalmi szatírákat is iktatott be, mert a mai kor ezen műfajának bő anyagot nyújt és mindenkor érdekes témákat tud hozni. A mai kép is azokról szól, kik pénzükkel akarják nemesíteni családjukat és azokról, kik a nemesiségüket is kevésre tartják. Egy gazdag hentesmester magasztaló terveit és igyekezetét mutatja be a film, ezzel persifálva a középosztály ama tagjait, kik csak az arisztokráciában látnak társadalmi osztályt és sóvárogva néznek minden cimerez kocsiját után. Veilchenbaum ur használja fel egy ilyen ur gyengéjét arra, hogy vele birtokot vétessen, sőt a tönkrement grófi családot is helyrehozza. Mulatságos jelenetek kergetik egymást a filmben, mely nagy erővel használja ki a helyzetet, hogy ezáltal teljesen csúfá tegye a kapaszkodókat. — „De profundis” a berlini, bécsi és budapesti mozik állandó műsor szenzációja az Urániában.

* Psilander-premier az Apollóban. Amióta a háború tart, a külföldi filmek behozatala is megcsappant. A rendkívüli állapot az Apollószínház repertoárján mégsem látszik meg: egymást követik a legjobb és legnívósabb képekből összeállított műsorok. Az ünnepek alatt egy kedves Nordisk-dráma reprizében gyönyörködött a publikum, ma pedig a Nordisk-filmgyár egyik kitűnően sikerült ujdonsága: A végrendelet került bemutatásra. Rendkívül sok színnel és melóséggal van megírva ez az érdekes dráma, amelyet a dán királyi színház kiváló tagjai teljes sikerre vittek. A főszerepet a fiatal Valter Halden farmert Psilander játssza a töle megszokott kvalitásokkal. A nagy Nordisk-dramán kívül több elsőrangú melléképet mutatott be az Apolló új műsorán, amely még szerdán kerül vetítésre.

* Csepürágók. Csütörtöktől fogva mutatja be az Apolló színház a Csepürágók című szenzációs artista-dramát, amely a Nordisk-filmgyár remeke.

Tízmillió korona hadikölcsönt jegyeznek Aradon

(A második hadikölcsön aláírásai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 25.

Az a felháborodás, amely országsherte orkánként zudult fel az olasz hadüzenet, az olasz perfidia nyomán — még hatalmasabb mértékben váltotta ki a lelkekből az igaz hazafias érzéseket, az igaz áldozatkészség megnyilatkozásait.

Es ha egyáltalán még lehetséges est a hazafias lelkesedést fokozni, ha egyáltalán van még nagyobb mértéke az odaadó készségnek, minden áldozni akaró és szívesen áldozó fiui érzésnek, amelyvel ez országnak gyermekei, minden polgára, minden lakosa vérét, erejét, vagyonát, mindenét felajánlják a nemzetnek védelmére: ugy a király szózata ezt is elérte, a király manifesztuma forrpontra hevítette az ország lakosságának a vérét.

Bizonyos, hogy ez a mindenkit átható, szent lelkesedéstől és irtózatossan igazolt gyűlölettel izzó érzés csodálatos eredményeket fog elérni. Bizonyos, hogy hatványozni fogja katonáink erejét. Bizonyos, hogy minden buzdító szó nélkül is most még nagyobb készséggel siet majd mindenki ebben az országban, hogy kicsinyke vagyonkáját, avagy gazdagságának tekintélyesebb részét odaadja, felajánlja az államnak, a háboru céljaira. Kölcsonként kérte ezt az állam, kölcsonként fogja felhasználni a legszentebb célra és kölcsonként kezeli is — busás kamatot fizet érte.

Mindezeket tudva — ami buzdításunkra sincs immár szükség. A történelmi idők viharzó szele végigzugott az országban és a fergeteges felháborodás zugása, a harag és gyűlölet villámlása, dörgése véget vetett a uifeszült várakozás nyomasztó érzésének. Mint hatalmas nyári zivatar után a légkör — azonképen szabadult föl, enyhült meg most minálunk, felszabadult érzések árjának utat engedve a lelkeket fojtó, idegeket zsidbasztó lehetetlen állapot. Bujább, fidebb lett e vihar után az a talaj, amelyből eddig is már gazdag termése fakadt a hazafias áldozatkészségnek. Még gazdagabb lesz az aratás most.

Katonák százazerei, újabb seregek indulnak új csataterekre. Mi, akik itthon maradunk, teljesítsük köteleességünket. És teljesítse is mindenki. Még egy napja van az aláíróknak. Még egy napon jegyezhető a hadikölcsön. Jegyezze is mindenki. Május 26-án. Aki ezt eddig elmulasztotta, most már siessen. Jegyezzük a hadikölcsönt!

A mai jegyzések a következők:

Az Aradi Első Takarékpénztárnál a hadikölcsönre való jegyzések a mai napon igen nagy mérvben tolytak és a következő jegyzések történtek:

Schauer Ignáts	2000 K
Kereskedelmi és népbank rtg.	
Lippa	1000 K
Kohn Jakab	3000 K
Lichter Jakab	1200 K
Gregor Alajos	4000 K
Gregor Adél	2500 K
özv. Hartmann Józsefné	1000 K
Jakabffy Vilmos	3000 K
Grünwald Mártonné	10000 K
Morénó Leon	5000 K
Klein Péter	1000 K
Banbach Ella	3000 K
Mühle Arpád	4000 K
Aszalay László	3000 K

Krajcsovits Ferenc	1000 K
Hoffmann Miklós	4000 K
Mouschong János	2000 K
Landesmann Ilka	1000 K
Deutsch Márkus és fiai	20000 K
Weisz Hugó és társai	1000 K
Aradi izraelita kiházasító egyesület	1000 K
Szilárd Agnes	1500 K
Moskovits testvérek	25000 K
Kemény Bertalan műszaki tanácsos	3000 K
Schwartz Hermann	10000 K
Parecz György	10000 K
özv. Klein Sámuelné	5000 K
Illés József	2000 K
özv. Hoschek Antalné	2000 K
özv. Fock Jánosné	2000 K
özv. Daimel Lajosné	10000 K
Embey Gyula dr.	3000 K
Arnstein Gusztáv	2000 K
Seidner Bernát és fia	20000 K
Embey Iván	10000 K
Kisebb tételekben	25000 K

A mai napi jegyzések összege 204200 korona.

Az összes jegyzés az intézetnél mintegy 1,800.000 korona.

Aradmegyei Takarékpénztárnál ma jegyzések összege 950000 korona, eddigi összes jegyzés 3115000 korona.

Mai nagyobb jegyzések:

Aradmegyei Takarékpénztár saját részére	500000 K
br. Dániel Tiborné	100000 K
Nagylak község	50000 K
Lévai Ignácné	30000 K
Kertész testvérek	20000 K
Aradmegyei közönsége különböző alapokból	18000 K
Dengl Rezső	14000 K
özv. Schwarz Manóné	10000 K
Dános Gyula	10000 K
Rakusán Károly	10000 K
özv. Kremer Euopné	10000 K
Totterer Józsefné	7000 K
Aradi siketnéma iskola	7000 K
Aradi Vörös Kereszt egyesület	6000 K
Mezei Izsó	5000 K
Nesnera Aladár	5000 K
Nikolits Sándor	4000 K
Elek és Vidéke Takarékes Segélyegylet	5000 K
Csermő és Vidéke Takarékpénztár r. t.	5000 K
Avarffy Ferenc	5000 K
Gyöngy Ignácné	4000 K
özv. Bhear Frigyesné	3000 K
Nagy György és neje	4000 K
Pika Józsefné	3000 K
Reiss Mihály	4000 K
Gregor Gábor	3000 K
Book Róbert dr.	3000 K
Bender György	3000 K
Hoffmann Adám	3800 K
Hoffmann Ferenc	2500 K
Csepregi Imre dr.	2600 K
Nikolits Dóme	2000 K
Aradi izr. kiházasító egyesület	2000 K
Simay Aladár	2000 K
Fránki S. József	2000 K
Arnstein Gusztáv	2000 K

Brasch József	2000 K
Strasser Ida	2000 K
Haberfelner Béla	2000 K
Mahler József	2000 K
Zielbauer József	2000 K

A Polgári Takarékpénztárnál összesen egy millió korona értékben jegyeztek eddig hadikölcsönt. Ma a nagyobb jegyzések összege a következő:

Salgó Pál	3000 K
Aussterweil László dr.	10000 K
Aczél Alfréd	1200 K
Gregor Viktor, Battonya	20000 K
Minorita Rendház	10000 K
Ehrenfeld Anna	15000 K
özv. Hajós Ferenoné	1000 K
Szegény tanulókat segélyező egyesület	3000 K
Kaufmann Sándor	1500 K
Honáder Sámuelné, Csermő	5000 K
Világ Mór, Kürtös	10000 K
Hollo Stetania	2000 K
Száll Ernő	1000 K
Varga Imre	9000 K
Neuta Angella, Lippa	5000 K
Horváth József	1000 K
Brasch József, Sajtény	10000 K
Aszód János, Varjas	1200 K
Barkó Ferenc	4000 K
Hajós Arpád	10000 K
Apróbb	8000 K

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál ma 443,000 koronát jegyeztek, amivel a jegyzések összege 1,459,000 koronára emelkedett.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál legújabbán a következő jegyzések történtek:

Erdős Ignác	2000 K
Hoschek Antalné	4000 K
Kebely Ignác	3000 K
Aradi Csizmakészítők Ipartársulata	10,000 K
Poltz József	10,000 K
Aradi Kölcsey Egyesület	1100 K
Hoffmann Armin	2000 K
Avarffy Imre dr.	10,000 K
Preisich Henrikné	1000 K
Kartsay Valér	4000 K
Erdélyi Pálné	1000 K
Simay örökösök	1000 K
özvegy Simay Istvánné	1000 K
Lányi Izsó dr.	10,000 K
Száll Ernő	1900 K
Kisebb jegyzések	4600 K
Aradi Ipar- és Népbank jegyzése	100,000 K

Az összes eddigi jegyzések 328,600 koronát tesznek ki.

A Központi Takarékpénztárnál a következő nagyobb jegyzések történtek az összesen 151,250 koronára rugó hadikölcsönre való jegyzésekben:

Az intézet saját jegyzése	25000 K
Jegesi Károly dr.	15000 K
Székely Károly dr.	10000 K
Hermann I. Károly dr.	10000 K
Aradi magántisztviselők egyesülete	10000 K
Halmi Andor	5000 K
Aradi minorita rendház	5000 K
Kohányi Róbert	4000 K
Lippner Károly tábornok	3200 K
Szivolics János	2500 K
Nachtnébel Gyuláné	2500 K
Reinhart Kálmán	2000 K
Nachtnébel Gyula	2000 K
Haberéger György	1500 K
Mairovitz Emil	1500 K

Az Aradi Állami Takarékpénztárnál a mai napon 66,000 korona jegyzés történt, amellyel az intézetnél történt jegyzések összessége elérte a 140,000 koronát. A mai jegyzések:

Az Intézet saját jegyzése	25,000 K
Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelsövetkezője	10,000 K
Lenkovits Nándor	10,000 K
Gémes István, Battonya	10,000 K
Weisz Miksa	2000 K

újr. Weisz Pálné	2000 K
Grünberger Jenő	2000 K
Balogh Dávidné	1000 K
Kertel Albert, Kántó	1000 K
Fasagó Gyula	1000 K
Kisebbs jegyzések	2000 K

Az aradi Viktoria takarékpénztárnál a jegyzések összessége 139,500 koronát tesz ki. Ma 52,400 koronát jegyeztek, ebből **Dános Gyula** 10,000 koronát.

Az Aradi Közgazdasági Banknál ma kisebb tételekben 12,400 koronát jegyeztek. Az összes jegyzések 85,400 koronát tesznek ki.

A kisszentmiklósi lovastüzek diadalmas offenzívájában.

(József főherceg köszönete az aradi tüzeknek. — Ellenállhatatlan üldözés. — Menekülő oroszok nyomában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 26.

Abban az egész északi harcvonalunkra kiterjedő diadalmas offenzívájában, amellyel az oroszokat már Przemysl falai alá szorítottuk, bőségesen kivették a részüket az aradi csapatok is. Ott harcoltak a hátszerepben a zászlóaljok is. Ott voltak a dícsőséges hősök közt huszárajaink, akik már annyi diadalal gyarapították a nagy háború hőstetteit megörökítő új, vérszattal írt történet lapjait. A harcok hevéből csak lassan kerülnek haza a híradások, amelyek beszámolnak arról, hogy a mindnyájunk büszke szeretetére érdemes hadsereg esodálatos tetteiből, hogyan vették ki a részüket a náluk nagyobb szeretetünkben álló, dédelgetett aradi csapatok.

Az első hír, amely aradi katonáknak a nagy offenzívában való dícsőséges szerepléséről szól, ma érkezett Aradra R. Henrik az aradi pénzügyi világ egyik népszerű egyéniségének fia hozta a május második felében kelt levélben az Aradi Közlönnyel a kisszentmiklósi tüzek részvételét a tarnow-galiciai átöréssel megindult offenzívában. R. Henrik levélben ezeket írja:

— Offenzívánk és a Reitende Artillerie Divizio No. 7. szerepe benne, részletesen nem fejthető ki teljesen, de amennyire lehet, írok néhány háborús részletet. Előretörésünk május 6-án kezdődött, azon értesítésre, hogy közvetlen mellettünk fényes győzelmet arattak az oroszok. Első erős mérkőzésünk Laboretó közelében volt. Sztr.-tól délre volt állásunk után az oroszokat futásuk közben csak itt voltunk képesek utolérni. Szándékuk azonban, amint utólag bebizonyult, csak az elvonulás biztosítása volt. Az előnyomulás a legénységre és tisztekre egyaránt kitűnő hatással volt. Üldözésünk gyorsaságát eléggé kiemelem, ha elmondom, hogy naponta 70–80 km. utat tett meg a divizio. Laboretónál az orosz állást nemcsak elvettük heves tűzérési harcunkkal, hanem áttörve frontjukat, a huszárok segítségével sok foglyot ejtettünk.

A szövetségünkben levő németek és egy vitéz gyalogezred páratlan dolgokat művelt, úgy itt, mint következő ütközeteinkben. Az orosz salve-re földre feküdtek, hogy a következő peroban újból 50 lépést rohanjanak előre. Hogy tüzünk mily rettenetes hatású volt, bizonyosága az, hogy a felsőbb parancsnokság véleménye az ellenállásról abban állott, miszerint az oroszok a visszavonulás fedezésére ezt a velünk szemben levő hadosztályt feláldozták. Nekünk ezzel szemben veszteségünk alig volt. Az orosz lövészárkokat mi ugyanis

tűzérési tüzzel árasztottuk el. Testrészek és gépfegyverek röpültek a levegőben, mihelyt pedig futóárkaikat a menekülésre használták, heves gépfegyvertűzbe kerültek.

Az ütközet után, mihelyt köztudomású lett, hogy lovashadosztályunkat kivették a hadtest köréből, József főherceg öfensége személyesen fejezte ki köszönetét és elismerését a 7-ik lovastüzérezsztályunknak. Hogy nagy munkát teljesítettünk és az osztály kiválóságát felismerték a felsőbb parancsnokságok

Az oroszok oly rettenetes volt, hogy az oroszok körülbelül 70 kilométer uton nem is vették fel komolyan a harcot, Galiciába való vonulásunk tehát, lehet mondani, ünnepi menet. Ejjel-nappal láradhatatlanul és kiváló kedvvel meneteltek csapataink, mindenütt óriási fölényben és előnyben ellenségünkkel szemben. T. W.-nál egy szakasza az első batterienek óriási orosz túlerőt futamított meg. Legközelebbi alkalmunk kitűnésre csak N. M.-nál volt, ahol egy erősítésként felvonuló orosz zászlóaljjal korvadászatot rendeztünk. Az ellenség úzánk elöl, hol jobbra, hol meg balra menekült, de lövegeink mindenütt utolérte őket, míg végre löveg lett részük. Tehát így nemcsak az erősítés nem vonulhatott fel, hanem a főcsapatoknak is sietve kellett hátat fordítani.

Kossuth Lajos Tódor nem jön haza. Budapestről jelentik: Egy lováriasi lap ma azt írta hogy Kossuth Lajos Tódor, Kossuth Lajos egyetlen élő fia hazatér Magyarországra az orosz háború kitörése miatt. A függetlenségi pártkörben, anova először fordultak levilágosításért, azt mondták, hogy Kossuth Lajos Tódor hazatérő szándékáról nem tudnak semmit. Szerényi József volt államtitkár, akit Kossuth Lajos Tódorhoz erős baráti kötelékek fűznek, ezt a választ adta: Nem hiszem. Hiszen Kossuth Lajos Tódor orosz állampolgár. Végül Gunst Bertalanhoz. Kossuth Lajos egykori utárához fordult, aki a következő érdekes értesítést adta: Három hét előtt jártam Kossuth Lajos Tódornál. Akkor ott már nyilvánvaló volt Itália háborús szándéka monarchiánk ellen. Felvettem a hazatérés kérdését is Kossuth Lajos Tódor előtt, akit azt válaszolja, hogy 57 esztendője orosz állampolgár a összeköttetési út oda fűzik. De, ha netán ottmaradását a tá-

vorás szándékával eserőlné fel, úgy értesiten fogja néhai atyjának volt titkárát. Ma még — fejezte be szavait Gunst Bertalan — nem lehet szó Kossuth Lajos Tódor hazatéréséről.

A falu uzsorásai.

(Aradvármegye vezetőségének figyelmébe.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 25.

Az Aradi Közlöny több alkalommal érdekes cikkeket közölt az Aradon, az aradi piacon uralkodó rettenő drágaságról. Akik a városban elolvasták, bizonyára sóhajtva mondogatták:

— A városban el kell pusztulni a nagy drágaság miatt. A falusi emberek nem is sejtik, hogy milyen helyzetben vagyunk mi városiak.

A falusi emberek jól mosolyognak az ilyen megjegyzéseken. Számos ismert aradi családtól tudjuk azt, hogy Aradmegye legkisebb falujában is nagyobb drágaság uralkodik, mint Aradon. A falun a parasztszörások olyan szemérmetlenek, hogy jó idegekkel bírjon az, aki a falusi piacra készül. Ez különösen a hegyaljai községekre vonatkozik. Az aradiak kedvelt kirándulóhelye a szép fekvésű Ópálos. Az ott tartózkodó aradiak valóságos hihetetlen dolgokat beszélnek a ha nem teljesen szavahihető emberek mondanak, nem is adnánk helyet az adatoknak.

— A hegyaljai községek piacain — mondják — a legszemérmetlenebb uszora folyik. Az aradi piacon sokkal jobban lehet vásárolni, mint például Ópáloson. Pünkösd hétfőjén például egy, mond: egy darab sovány rucáért tizenöt koronát merésztel kérni egy szoknyás uszorás. Megbolondult maga? — mondták neki. — Ha itt el nem adom, majd elviszi az aradi baromlikereskedő, — válaszolta hetykén. — És nem adta előzőbban. Inkább haza ment vele. Egy tojást tíz fillérért adnak, holott Aradon ma már nyolc fillérért lehet kapni. Milyen boldogok a falusiak, hogy azokat a jó sörd főzelékeket enetik, — szokták mondani Aradon. Hát tessék megpróbálni itt salátát venni. Aradon két lej salátát kapunk egy krajcárért, de itt egy lejért két krajcárt mer kérni a falusi termelő. A Leopold-téle kitűnő tej literje 32 fillér, itten pedig 28 fillérért viasz tejet kapni. Azt a pár csirkét, amelynek Aradon 4 korona az ára, itt 6 koronáért akarják adni. Aradon 30 fillér a tengeri literje, az itteni kapjai eladók pedig 36 fillért mernek kérni.

— De legidőháborítóbb az, ami az aprópénzről történik itt. A városban a hajukat tepik a kereskedők az aprópénz hiány miatt, itt pedig ezeket dugnak el a sötét gondolkodású, hitetlen népek. Ha a piacon papirpénzt mutatnak, a parasztek ijedten tojják vissza. „Nem tudunk visszaadni, — mondják. — Inkább elengedik a vevőt, de nem adnak vissza váltópénzt. Egy vevő a főszolgabíróval tenyegetőzött itt a napokban; erre astán remélve kapott az eladó az úszásoknyaja legrejtettebb zsebéhez és onnét szedte elő az aprópénzt. Ha a vármegye vezetősége erélyesen közbe nem lép, lehetetlen a falun megmaradni. Hatóságilag kell megállapítani minden életvitelük árát és az aprópénzt pedig erélyesen fölkuatni a telhetetlen, a félrevesztett emberek udvarában.

Érdekes végül megemlíteni, hogy a Maros talsó partján, Temesvármegyében nincsenek ilyen rémes viszonyok, mert ott már megállapították a kapjai embereket.

Sikeres flotta-támadásunk az olasz partok ellen.

(A velencei arzenál bombázása. — Az olasz hadsereg ereje. — Hosszu háborúra készülnek Itáliában.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Bécs—Róma, május 26.

Állig hogy megkaptuk az olasz hadtisz-
telt, flottánk nagyszámú részét. A Ve-
lence és Barietta közötti olasz partvidék-
ken igen sok helyen eszményekkel bombázott
katonailag fontos helyeket. Ezzel egyidejűen
repülőgépeink bombákat dobtak a Chiaravalle
melletti ballonosmunkára, az anconai katonai
épületekre s a velencei arzenálra. Olaszország
tehát már a háborús állapot első órájában
megérezte, hogy háború, vitáz és kitünő hadse-
reggel áll szemben. Érdemes megemlíteni, hogy
most, amikor még ki sem tört az igazi há-
ború, a mértékadó olasz lapok máris mérsék-
letre intik a népet a háború reményeire ille-
tően. Azt hiszik, hogy csak az intésre csak
ezután lesz majd az igazi és alapos ok. „Kö-
lenségeink között a legeszményesebb ellentét”
— ahogy Olaszországot ma egy hivatalos köz-
lemény aposztrofálja — súlyosan fogja még
érezni hadseregünk és flottánk erejét.

Mai táviratunk itt következik:

**A velencei arzenál megrongálódott
bombáinktól.**

Triest. Velencei utjokról vissza-
tért repülőink megállapították, hogy
az arzenál bombázása sikeres volt.
Az arzenál épülete megrongálódott, a
mellette lévő benzín és olajtartályok
kigyulladtak. A repülőgépeken ülő
biztosok látták a tartályok égését és a
robbanásokat.

Genf. Velencében nagy pánik tört ki az
osztrák-magyar flotta és repülőgépek bom-
bázása következtében. A lakosság az ország
belsejébe menekült. A Szent Márk templom
tornyát fagerendákkal és homokzsákokkal
szerezték fel a bombák ellen. A házak erké-
lyein géppuskákat helyeztek el.

Flottánk harci készsége.

Budapest. *Andrássy Gyula* gróf egyik
estilap munkatársa előtt a követ-
kezőket jelentette ki:

— *Hogy az osztrák-magyar flotta
ilyen nagy gyorsasággal meglepetés-
szerűen tudott fellépni, az haditengeré-
szetünk akcióképességét bizonyítja. Ha
a Velence és Barietta közötti partvidék
bombázása önmagában véve nem is
döntő esemény, mindenesetre alkalmas
arra, hogy bizalommal töltsön el ben-
nünket haditengerészetünk iránt. Mi
különböztetünk mindig bizalmunk flottaiban,
amely elsőrangus reményünk, hogy hadi-
tengerészetünk a tengerrel szemben is
sikeresen fogja megállani nehéz fel-
adatát.*

Berlin, május 25. Az a hivatalos jelentés,
amely az olasz keleti tengerpartnak az osztrák-
magyar flotta által való lövésétől szól, itt
nagy lelkesedést keltett. A berlini sajtó méltá-
tja a hősi magyar-osztrák flottát, amely
kétségtelenül hatalmas ellenfélnek fog bizonyítani
s amelynek Olaszország ellen való meglepő
fellépése tanúságot tesz diadalmos offenzív
szelleméről.

London. Rómából jelentik, hogy az osz-
trák-magyar hadsereg tengerészete és hydrog-

rájai útján támadást intézett az olasz keleti
part ellen. Anconát és Bariettát támadták meg.

Luganó. Verona parancsnoka hi-
degvére int a katonaságot és közli,
hogy ellenséges repülőgép megjele-
nése esetén harangozással figyelmeztet-
tik a népet.

**Négy hadseregből áll az olasz
haderő.**

Berlin. Egy katonai szakember
írja: Az olasz hadsereg az utóbbi
tiz hónap alatt létszám és minőség
dolgában tekintélyes magaslatra
emelkedett. A tüzérségi állományi
hiányok pótlására bizottság ment
Amerikába, azonban a szállás alatt
a lovak nagy része elpusztult. Az
utóbbi tiz hónap alatt hadianyag
felszerelésre egy milliárd líránál
többet költöttek. Az olasz hadsereg
négy felügyelőségre oszlik, tehát
háború esetén négy hadsereget állít
ki. A területi miliciának az ol-
avult, javított Vetterli puskák a fegy-
vere, amelynek kalibere oly kicsi,
hogy a libiai háborúban a megse-
besült arabok tovább harcoltak. Az
egész hadsereg főparancsnoka a király.

**Harminckilenc éves korig behívják
az olasz tartalékokat.**

Luganó. Az olasz mozgósítás rend-
kívül széleskörű. A neptelkeket az
1876. évtől, illetve harminckilenc
évig minden teyvernemben, a hon-
védséget az 1882. évtől minden
teyvernemben behívják.

A második olasz védelmi vonal.

Hága, május 25. Delacroix francia tábor-
nok cikket írt a „Temps”-ba Olaszországnak
Ausztria-Magyarország elleni hadműveleteiről.
Delacroix többek közt a következő véleményét
hangsúlyozza: Tagliamentótól keletre az olasz
határ teljesen nyitott. Az udinei országon
fekvő Stupizzaerődnék, amint látszik, nem sok
hasznát fogják venni. Ama határ egyenes be-
járat. Az olasz hadsereg első védelmi vonala
Tagliamento lesz. Balsiker esetén az olaszok-
nak vissza kell vonulniuk az Ecnig, esetleg
egészen a Poig, ahol azután az ellenség elő-
erős akadályok torlódhatnak.

Luganó. Királyi dekrétum jelent meg,
amely korlátozza a lapok, a színházak és a
távíróforgalom szabadságát.

A félelmes osztrák-magyar flotta.

Luganó, május 25. A milánói Corriere
della Sera, a legnagyobb háborús hecclap, most
óva int az olasz közvéleményt a túlságos op-
timizmusról. A tengeri győzelem Ausztria és
Magyarország ellen csak súlyos áldozatok árán
lesz lehetséges. Meglátszik ez a francia flottá-
nál is, amely ezideig már két nagy páncélos-
hajót veszített el az Adrián 36.500 tonna tar-
talommal, míg az osztrák-magyar flotta csak a
2600 tonnás kis Zentát vesztette el. A dalmát
partvidék kitünő tengeri bázis. E beismerés
szerint tehát az otrantói uton máris elpusztult

egy dreadnought, míg a franciák eddig csak
sértüléseket ismertek el.

Előkészületek hosszabb háborúra.

Berlin, május 25. A Berliner
Tageblatt jelenti Luganóból: A teg-
nap olasz minisztertanács főleg finan-
ciális kérdésekkel foglalkozott. A
kormányzat szándékában van úgy a
belföldön, mint a külföldön annyi
hitelt igénybe venni, amennyit sze-
rezhet, hogy elkészüljön arra az
eshetőségre, ha a háború hosszabb
ideig tartana, mint amennyire szá-
mitottak.

**A Balkán-államok nem mennek
Olaszországgal.**

Bukarest. Az antatbarát sajtó sö-
tét színekkel festi a központi hatal-
mak jövőjét. A kormány magatartása
nyugodt. A Lokalanzeiger bukaresti
tudósítóját mértékadó helyen biztosít-
tatták, hogy a kormányt az olasz köz-
belépés nem befolyásolja. Romániát
érdekei vezetik.

Szófia, május 25. Nisből jelentik: A szerb
lapok egyértelműleg azt írják, hogy Orosz-
ország megbízottai az utóbbi hetekben számos
kiegyeztetést tettek, hogy a szerb kormányt rá-
bízzák arra, hogy Ausztria-Magyarország déli
határai ellen offenzívát tessen. A szerb kor-
mány alapos vizsgálat alá vette az orosz aján-
latot, de úgy találta, hogy valóságos döresség
volna a biztos veszélybe belerohanni. Sem
Szerbia, sem a szerb hadsereg minsem olyan
állapotban, hogy egy egészen reménytelen ki-
meneteli hadiakcióba kezdhesen.

Szófia. Vezető politikai körök kinyilatkoztá-
ták, hogy Olaszország közbelpérese Bulgária
magatartásán nem változtat. Radoslawow mi-
niszterelnök meg fogja védeni Bulgária érde-
keit, amelyek semlegességet parancsolnak.

Athén. A kormány szervezete azt írja,
hogy Olaszország eljárása nem befolyásolja
Görögországot.

Megrohánják az olasz bankokat.

Genf. Jelentik: A római bankok ellen pén-
teken, szombaton, vasárnap és hétfőn, valóság-
os ront rendezett a betevők és ügyfelek óriási
tömege. Olaszországban — mint ismeretes —
már régebben moratóriumrendeletek szabályoz-
ták a hitelviszonyokat, amelyek azonban
bankbetétek visszavonását, meglehetősen magas
mértékben engedélyezték. A bankok, amelyek-
nek kétségbeesése nem fedezhették a
közönség jogos igényeit, sürgős intézkedést
kértek a kormánytól. A rendelet néhány perc
alatt elkészült és azonnal megkezdte a köz-
önség kielégítését az új rendelet alapján.
Ezzel egyelőre naponta, maximálisan ötven
lirat folyósítanak, tekintet nélkül a betét nagy-
ságára, assal a kijelentéssel, hogy a következő
hét folyamán újabb kormányrendelet fogja tar-
tosabb időre rendezni a hiteltárgyakat.
A római, milánói, genovai, torinói és veneziai
bankok előtt óriási tumultusok voltak, a nép-
tömeg elkeveredetten fordult a bankpaloták
bejáratjai ellen, tekintetben sem véve a
banktisztviselők csillapító beszédeit, úgy, hogy
mindenütt rendőrséget, majd katonaságot kel-
lett kirendelni a rend fenntartására, és azon-
ban így sem sikerült és számos veszedél-
m történt.

Visszaharcolt tishti kardbojt.

A lefokozott honvédhadnagy becsületéért
küzd a csatatéren.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 25.

Három rózsaszínű, tábori levelezőlapon, röpke szavakban szinte rapszódikus távirati stílusban, egy szépen indult, de közben kikélt katonai karriér története, amelyben a háborúnak jutott a kiengesztelő, a szinte költői igazságszolgáltatás nagyszerű szerepe. A tábori levelezőlapokat N. D. volt aradi honvédhadnagy, most honvédfőmester küldi a harctérről édes apjának: N. D. nagyváradi vármegyei tisztviselőnek.

N. D. évekkel ezelőtt a hadapróuskola növendéke volt. Szorgalmas tanuló, ambiciózus fiú, aki már alig tizenhét éves korában, mint zászlós lépett a honvédség kötelékébe.

Szigoru katonai tevékenység, rajongó pályaszeretlet és buzgó szolgálatteljesítés egyengették a fiatal zászlós léte útját, amelyen simán, zökkenés nélkül jutott el a hadnagy rangig.

Valami sajátos végzettség van benne, mintha az aránytalanul fiatalon számára túlsúlyos lett volna a hadnagy rang, hogy N. D. most már a könnyelműbb, a vidámabb életre adta magát és mire feleszmélt az edültéből, mámorából, már ott állt a legrettenetesebb, legkérlelhetetlenebb katonai fórum: a becsületbírók előtt, a melynek pallosát nem a jog, törvény és igazság vezetik, hanem a legszűkebbre szabott korlátok közé szorított katonai becsületvédelem szempontjai. Egy kártyaafférból eredő pénzügyi differencia miatt N. D. távoznia kellett a hadsereg kötelékéből, elvesztette a tiszti rangját és amikor kitört a háború, N. D. mint strázsamester tért vissza a hadseregbe és vonult az északi harctérre.

Megható, de imponálóan katonás volt az alsó tábori levelezőlap, amelyet az édes apjának a Kárpátokból küldött:

Édes Apám! A Hazámért és a becsületemért küzdök! Vagy győzök, vagy — megülek! Örököl fiad Dezső.

A második levelezőlapot az honvédsereg felderítő különítményének riadószázadától küldte N. D. aki a következőket írta:

Semmi különösebb újság nincs. Szép, önálló feladatokat kapok éjjelente, amelyeknek iparkodom a legteljesebb mértékben megfelelni. Két hete vagyok itt, de még hála Istennek csak egy emberem, egy orvosom halt meg, ellenben az oroszokban igen nagy károkat tetünk. Az orvosomnak gyönyörű szép sirt készítettünk. Virágosat...

A harmadik levelezőlap egyike a legvonzóbb háborús leírásoknak:

— Egy éjjeli vállalatomról van szó, — írja N. D. — Negyvenhat emberem van. Elhagyom a saját tábori őrsünket. Éjjel fél tizenkét óra. Messzire elűtünk egy erdő. Távolabb tőlünk a muszka. Gyorsan be az erdőbe. Itt megytünk körülbelül egy órát és megteszünk — negyven lépést. Egyszerre csak csak kiáltanak:

— Stop! (Aha!)

Két emberem rángrik a muszka őrsre, de nem érhette el, mert elsütötte a puskáját és erre minden oldalról tüzelnek.

— Feküdj!... rezengjelm.

A golyók jó magasan repülnek fölöttünk. Negyvenhat emberem ellen hétszáz muszka. Csendesesen rendelkezem, aztán őrt tüzelésbe fogunk mi is és dobjuk a kezibombákat. Az oroszoknál rémes a jajgatás és egy-éjóra mulva megfulamodnak...

Azóta megjött a híre annak is, hogy a király a nagy vitézségi ezüst éremmel tüntette ki N. D. és maga

hadosztályparancsnok telt felkeresztést, hogy legfelsőbb helyről legkiválóbban adják vissza a vitéz őrmesterek a hadnagy osztagokat.

H I R E K. LEGÚJABB.

Érkezett éjjel 2 órakor.
(Táviróda, cenzurázva.)

Berlin. A Vossische Zeitung tudósítója jelenti: A szövetségesek a Dardanelláknál kilátás nélküli feladat előtt állnak, ami nemsokára nyilvánvaló lesz. A törökök hadállása legkedvezőbb arburnunál. A török tüzérség bámulatosan precízen dolgozik, nagyszerűen el van maszkírozva, olyannyira, hogy a szövetségesek csak találomra lövik a török utageket.

Athén. A „Hestia” írja: Olaszország egyelőre hadihajóinak kis részét küldi csak a Dardanellákhoz, a szárazföldi hadműveletekhez pedig negyvenezer embert. Csapatokat küld ezenkívül Montenegróba, a montenegrói front megerősítésére, hogy onnan is megkezdhesse a hadműveleteket. Póla ellen buvárhajókkal terveznek az olaszok támadást intézni.

Páris. Páris felett tegnap ismét német repülőgép jelent meg, amely bombákat dobott le. A nyolc bomba közül, amelyek Párisra zuhantak, egyik nyilvános téren játszó gyermekek közé esett. Szerencsére ez a bomba nem robbant föl.

Lugano. Kormányrendelet jelent meg, amely a cenzurát lépteti életbe Olaszországban. A külföldről érkező leveleket elkobozzák, a magáncsomagforgalmat teljesen beszüntették és a monarchiával mindennemű postai forgalmat olasz részről is megszakították.

München. A müncheni olasz követ a külügyminisztériumtól utlevelét kérte, hogy visszatérhessen Svájcban át Olaszországba.

London. Franciaországból hazaérkezett angol tiszt azt beszélte el, hogy a franciák már teljesen belefáradtak a küzdelembe. Franciaország katonailag kimerült, utolsó tartalékjait is a harctérre vetette.

Lugano. Bülow herceg római német nagykövet este tél tizkor elhagyta Romát. A nagykövet külön vonaton utazott el a vatikáni porosz követ is.

Konstantinápoly. Triumph angol sorhajót ma délután a Sarosi-öbölben török naszádról torpedóval eltalálták. A Triumph menthetetlenül elsüllyedt.

Génf. Olaszországban kihirdették a hadállapotot. — Genuában két osztrák-magyar kereskedelmi hajó tartózkodott a kikötőben. Ezeket lefoglalták, legénységüket pedig hadifogolynak nyilvánították és a Re Umberto nevű hadihajóra vitték.

— Felhívás a nagylelkű közönséghez! Veszélyben a hazánk! Sok oldalról ér támadás! Hogy ezen veszély ellen kellőleg megküzdhesünk, ismét a nagylelkű adakozó közönséghez fordulok. Szükség van mindenféle vörös és sárga rézre. Ezt csak az adakozó jólelkű közönség tudja rendelkezésre bocsátani. A katonai állomásparancsnokság kéri ennek következtében, legyen továbbra és e téren is hazatias jóindulatu és áldozza fel minden nélkülözhető vörös és sárgarézt holmiját. Legyen ez ócska, vagy legyen ez jó és használható, kicsiny, vagy nagy. Ezen tárgyakat, a melyeknek fontos hivatásuk van, kérem vagy a katonai állomásparancsnokság irodájába elküldeni, vagy értesítést adni, hogy honnan hozhatók el ezen tárgyak. A legkisebb tárgy is köszönettel vétetik. Ily tárgy lehet: mozsár, mozsártörő, lakat, zár, ablak, gyertyatartó, lámpa, tintatartó, vagy bármilyen más tárgy vörös, vagy sárga rézből. Hegedüs Ede alezredes, állomásparancsnok.

— Kitüntetés. Ferenc Salvator Ő cs. és kir. Fensége, mint az osztrák-magyar Vörös Kereszt Egylet védnökhelyettese, Győrffy Gyula körösbökényi kir. járásbírósi irodatisztnek az érdemek bronzérmét adományozta.

— Budapest tüntet az olaszok ellen. Budapestről jelentik: A főváros lakossága holnap, szardán délután hat órakor tüntető körmenetet rendez. A tüntetéshez csatlakozni fognak a törvényhatóság rendkívüli közgyűlése után Budapest város atyái. Barócy István polgármester felhívást intézett a lakossághoz, hogy tüntessenek az olasz hűtlenség ellen és a szövetségesek hűsége mellett.

— Bonaparte hercegek az olasz hadseregben. Kopenhágából jelentik: Bonaparte Alfonz, Viktor és Lajos hercegek önkénteseknek beléptek az olasz hadseregbe.

— Nem működik a Stefani ügynökség. Luganóból jelentik: Rómának a külfölddel való telefon és táviró forgalmát ma reggel óta beszüntették. A Stefani ügynökség reggel óta nem működik.

— Kevés a hús Angliában. Londonból jelentik: Több angol városban a huskereskedéseket ezentul csak hetenkint háromszor nyitják ki.

— A nagylelkű Japán. Londonból jelentik: A Reuter ügynökség jelenti Tokióból: A külügyminiszter a parlamentben kijelentette, hogy Kinocsaut önként visszaadták Kinának.

— Akadémiai vizsga. Komlóssy Boriska az országos m. kir. zeneakadémia művész növendéke, Komlóssy Odón máv. ifjellénőr számoszály főnökhelyettesnek lánya, a budapesti orsz. magyar kir. zeneakadémián a gordonka és hozzátartozó tananyagból szép sikert magánvizsgát tett. Ezzel Arad zenevárosának ez évben ő hozta az első babért.

— Halálozás. Koczián János nyugalmazott városi tisztviselő május hó 23-án délelőtt fél 8 órakor, életének 87-ik és boldog házasságának 50-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután 5 órakor volt a Damjanich-utca 21. sz. házból.

— Az ipartestületi kórház vezetősége hála köszönetet fejezi ki az alábbi jószívű adakozóknak, kik uszonnával, cigarettával és egyéb adományokkal látták el a szenvedő katonákat: Unger Ferencné, Mály Jánosné, Krausz Paula, Goldschmidt Mihály, Kemerle András, Friedrich Lajos, Lázár Zoárdné, Vojtek Kálmán 2 korona, Czárán Gézáné 12 korona 20 fillér, Egy jószívű adakozó 10 korona.

— **Kepes Armin megszökött a szerb fogságból?** *Kepes Armin*ről, az aradi női kereskedelmi iskola igazgatójáról, aki tudvalóval már a háboru első hónapjaiban sebesülten szerb fogságba jutott, ma az a hír terjedt el Aradon, hogy fogságából sikerült megszöknie és állítólag már bolgár földön van. Az igazgatót, aki hadnagyi rangban harcolt a szerbek ellen, egy nisi kórházban már felgyógyult sebéből, amint azt barátaihoz intézett leveleiben megírta. Vakmerő szökését a szerb fogságból állítólag több fogolytársával együtt követte el, de ezideig nem lehetett megállapítani, hogy a kalandosnak tettségű hír megfélemlíti a valóságnak, avagy csak a háboru szülte fantazmagóriák egyike?

— **Merre járt fiottánk az olasz partokon.** Az olasz háboru első napján történt flottai akciókról szóló hivatalos jelentésben felsorolt helyek közül *Venecia* túlsóul ismerő város a *Itáliának*. Hadikikötője és arzenálja révén fontos pont a háboruban is. A *Porto Carrini* egyike a *Lido* környékén levő parti csatornáknak, amelyek bemélyednek az olasz északkeleti tengerpartba. — *Rimini* mintegy 40 50.000 lakosu adriai kikötőváros a *Marcechia* és *Ausa* folyók torkolata között. — *Ancona* *Rimini*től délebbre az *Adria* egyik legjelentékenyebb olasz kikötője. Erőutestei révén hadi szempontból is fontos pont. — *Sinigo* az *Adria*ba ömlő folyó. — *Campomarino* a *Bilerna* folyó torkolatánál az *Adria* partján kisebb városka. — A *Tremiszigetek*, *Foggia* tartományhoz tartozó három adriai sziget. Az egyikén *San Nicola* tengerpart van. — *Torre di Mileto* a *Gargano* félsziget (az olasz „sarkantyú”) egyik községe. — *Fisto*, a sarkantyú legesücsén levő városka, amely világítótornyával fontos helye az adriai hajózásnak. — *Mantredonia* a „sarkantyú” alatt a *mantredoniai* öbölben fekszik. Északi székely és kikötőváros. — Végül a *Pelagosz* szigetek, amelyek közelébe szorítottak a *Csepel* és *Tatra* torpedozuzók az olasz *Turbine* torpedozuzó a *mantredoniai* öböltől északra, a *dalmat* *Lagosta*-sziget felé vezető úton, körülbelül az *Adria* e részének közepén találhatók. *Barletta*, ahová hajóink szintén útjutottak, még délebbre a *Mantredonia* és *Bari* közt levő út közepén fekszik.

— **Aradiak híradása orosz hadifogságból.** *Popper Sándor* dr. aradi ügyvéd, aki tudvalóval orosz hadifogságba került, április 18-áról keltező levelet küldött szüleinek *Novonikolajevskból*.

— Ma értesítettek — írja — hogy száz rubelom jött meg. Itt havonként 50 rubelt kapok, de azért jó mégis, ha szenteltél is van néhány rubelom. Egészséges vagyok és jó idő van. Aradról itt vannak:

Hajas Imre vasutas, (a szertárból, *Lövész-u. 3.*)

Bleyer, (Asztalos-utca, *Kornis sógora.*)

Világ szakaszvezető,

egy utazó (*Brunner Béla* cégtől, honvédkáplár *Gyula*.)

Cukor *Pensaban* maradt, *Herbststeint* tovább vitték innen keletre. — Itt tavasz van és kellemes idő. A magyar tiszték közt *Novonikolajevsben* van *Aradról Weisz Károly* is. *Rácz dr.-t* már — mint hallom — elszállították innen.

— **Házasság.** *Fuchs Albert* dr. és *Krón Mady* május 23-án házasságot kötöttek.

— **Az utolsó vonatok Olaszországba.** *Fiuméből* jelentik: A *fiumei* olasz lakosság csendesen viselkedik. Igen sok olasz állampolgár, akinek itt üzlete van, a kikötőben dolgozik, vagy iparvállalatoknál munkás, magyar állampolgárságot szerzett. A többiek nyugodtan pakkoltak s távoztak el a városból. Az utolsó vonat e hó 12-én indult *Udinébe*, ez vitte az olaszokat hazájukba, mert ez volt az utolsó terminus a magyar és osztrák tengerparton az olasz állampolgároknak az elutazásra. *Abbaziából* és a többi tengerparti fürdőhelyről a polgári fürdővendégek elutaztak. A vasut nagy-szerűen bonyolítja le nagy forgalmát. Gyorsvonatok sem a déli vasuton, sem az államvasutaknál nem indulnak. A személyvonatoknál azonban megtartják a menetrendet. Egymásután érkeznek Olaszországból az osztrák és német állampolgárok. Tizennegyediken érkezett az első menekülő vonat *Firenzéből*, százhusz magyar, német és osztrák családot hozott. A menekülők elmondták, hogy legtöbben a vagyonukat is ott hagyták, mert a tömeg magyartása életüket fenyegette. Állandóak voltak a tüntetések, ami alatt a német, magyar és osztrák üzletek fosztogatását, védtelen emberek inzultálását kell érteni. A rendőrség mindenben a tüntetők kezére játszott. A rendőrségen kijelentették nekik, hogy nem vállalnak felelősséget epségükért s ezért a legokosabb, ha szelvé elhagyják *Firenzét*. A vasutaknál is ellenségesen bántak velük. *Élcs-* és *maszdosztályu* jegyeik dacára marhaszállító kocsikba rakták őket s rájuk zárták a kocsikat. Ellen-szomjan tették meg a határig ezt a rettenetes utat. Pedig ekkor még háboru sem volt.

— **Gerovski, Csernovic átka.** *Bukarestből* jelentik: A *Romania* közönségében benyomott változásra igen jellemző a „*Dinacia*” alábbi sorai, amelyekkel *Gerovski*, a renegát osztrák-orosz karakterizálja:

— *Gerovski* dr., aki az orosz állam ügyeinek jelenlegi vezetőjénél különös befolyásnak örvend, egyik legbuzgóbb híve annak, hogy *Bukovina* a Szerethől északra, tehát *Csernovic*től is, *Oroszország*hoz kapcsolassék. Az alatt az idő alatt míg szerencsétlenségére *Csernovic* városának sorsát intézte, ez az ember nem csinált egyebet, mint *Oroszország*ban ezt az eszmét terjesztette és anyagot gyűjtött annak bebizonyítására, hogy a *Pruth* és a *Szereth* közötti távok többsége rutén, vagy egykor az volt. Hátla ennek az embernek, aki mint a *Lukovnai* zsidók anyját szenvedtek, eszta az, hogy az embereknek, a kikkel *Gerovski* magát körülcette s az orosz hadsereget azzal vádolhatták meg, hogy fosztogatták *Csernovic*-ban. *Csernovic* összes házait *Gerovski* rendőrsége törte fel. Ezt állítom, és pármikor bebizonyíthatom.

— **Három fia után a harctérre.** *Budapestről* jelentik: *Bocskor* *Anna* kuriai bírónak három fia van a *harctér*en, akik közül kettő vitézségéért már kitüntetésben részesült. A *dere*k apa, aki a hazának három katonát adott, most maga is a *harctérre* vágyik. Kérvényt adott be a honvédelmi miniszteriumhoz, amelyben régi tartalékos tiszti rangjáért folyamodik s kéri, hogy valamelyik székely regimenttel nyomban küldjék a *frontra*.

— **Fischer Simon** nagyáruházának rövid kivonata a *pünkösdi* saisonra, u. m.: *fiu* és *leánykák* részére esinos ruhácskák, nyári szalma és vaszon kánpok, szép svetterek és sokerlik, finom női *cerna-harisnyák* már 1 koronától, szép nyári női keztük és selyem-ernyők, férfi *luster* sapkák és számtalan itt fel nem sorolható tárgyak. Mindenkinek érdekében áll a *Fischer* áruháza fel keresni a *Szabadság*-térren. Fénykép kedvezmény.

— **Tennis verők, tennis labdák, footballok, cipők, utazó kofferek, uti készletek, női táskák, kozmetikai és háztartási cikkeik, legolcsóbban** *Hegedüs Gyula* cégnél, *Arad*, *Andrássy-tér* 15. 191

— **Kereskedelmi szaktaufolyam.** Minden hó elsején új (gyors-, gépirási-, könyvelési) tanfolyamot nyitunk. Tandij összesen 50 korona. Beiratkozás a délelőtti órákban. *Ziffer és Hollós*. *Báró Bonus-palota*. 1887

— **Gyermek-kocsik, összerakható gyermek tolozkocsik, gyermek ülő-székek** rendkívül nagy választékban *Hegedüs Gyula* cégnél, *Arad*, *Andrássy-tér* 16. 191

— **Papírárubból nagy engedelményt nyújt** *viszonteladónak Kerpel* papirnagykereskedése. 193

— **Hadiségélyző bélyeg**ek százát két koronájával veszi *Kerpel* könyvkereskedése. Ugyazintén vesz egész bélyeggyűjteményeket és könyvtárakat is. 193

— **Olcsó papírszalvetták** *Kerpelnél*. 193

Hegyi háborut kell viselni az olaszoknak.

(Az olasz osztrák határ szorosai között vannak.)

Az Aradi Közlöny társulatától.

Arad, május 25.

Katonai forrásból eredő megvilágításban így látszik az olasz hadjárat eshetőségei:

Olaszország sozat kockázatot, amikor arra szánta el magát, hogy az osztrák *Alpesek* őrségei között indít elmozduló támadó hadjáratot. *Itália* ugy látszik elfelejtette, hogy micsoda rettenetes nehézséggel jár az ilyen hegyi háboru. Nem emlékszik már *Napoleon* 1809-ik évi harcaira, amidőn a *tirol*i parasztek *Lefsbre* tábornagy csapataira megsemmisítő ellentámadást intéztek. Nem emlékszik az 1866-ik esztendőre, amikor *Tirol* védője, *Kuhn* generális is néhány zászlóaljával visszaverte a *tirol*i határon *Garibaldi* negyven ezer főnyi hadseregét. Jól tudjuk, hogy az olasz hadseregnek nincs gyakorlata a hegyi háborura és hogy a síkföldi háborukban sem szokott sikert aratni, arra fényes bizonyosság az *abeessziniai* és legutóbb a *tripolizsi* hadjárat.

Hogy megítélhessük a délnyugati hadszíntér terepviszonyait, amelyek a védelemre rendkívül kedvezők, elmenten az ellenség támadására szinte legyőzhetetlen nehézségeket támasztanak, vessünk egy tekintetet a térképre. Az olasz-osztrák határ *Svájctól* *Pontafelig*, tehát *Stilfser-nyereg*től a *tridenti*, *fassani* és *carini* *Alpokon* át, csupa magas hegység. Csakis az *Isonzo* folyótól nyugatra esik a hegység és *Görz*nél *laposodik* el, azonban a köröskörül emelkedő magaslatok, amelyek a mi kezünkben vannak, kiválóan alkalmasak arra, hogy ezt a *laposabb* vidéket is megvédelmezzék. Végig az egész olasz-osztrák határhegyeken, *Svájctól* egészen *Triesztig* ötszáz kilométer hosszúságban, mi vagyunk az urak és a mi kezünkben vannak az összes szorosok.

A hegységeken átvivő utak mind keskeny völgyek. Ilyenek nyugatról kiindulva: az *Adda*-völgyön keresztül *Bormion* át a *Camonica*-völgy, *Ponte di Legnón* át a *Tonale*-szorosba, a *Bresziától* *Rocca d'Anfén* át és az *Idro-tón* át az osztrák *Lodrone* határközségbe vivő út, továbbá a *Garda-tó* mellett *Rivába* és *Torvo*leba vivő út, azonkívül a szűk *Etsch-völgy* *Avia* és *Ala* felé. Az *udieni* kerületből az *Isonzo* északi területeire vezető utak mind nehezen járhatók. *Cormons* és *Cervignánó* között nyitva van a határunk, azonban ez a *hasonló*

De profundis . . .

kilométeres front a hátrább levő hegyekről jól megvédelmezhető.

Olaszország egy esetleges osztrák offenzíva megakadályozására már régen állandó erősségeket emelt a hosszú fronton. Ilyen erősségek: Verona, Rivoli-Caraino, Leogra, Arsiero-Asigó, Primolano, valamennyi a nyugati fronton; asután északra: Agordo, Pieve di Cadore; végül keletre Chiusaforte, Gemor, Cividale, Codroipo és Latisana és legdélebbre Mestre. Olasz részről az offenzíva igen kedvezőtlen. Ha Olaszország forszírozni akarná a tirol-karintiai határ áttörését, az rettenetes áldozatába kerülne, anélkül, hogy emberi számítás szerint eredményt tudna elérni.

Hogy Olaszország a szárazföldi támadással egyidőben fog-e operálni a tengerről Triest, az isztriai és a dalmát partok ellen, még nem tudható, azonban tengeri támadás esetén sem várhatnak sikert. Arról, hogy a csapatok partraszállítása a tengerről miescoda óriási nehézségekkel jár, két Olaszországnál nagyobb hatalom a saját kárán győződött meg a Dardanelláknál. A Triesttől északra elhúzódó magaslatok rendkívül alkalmasak arra, hogy megvédjék a kikötőt egy tengeri támadás ellen. Végig az isztriai parton minden biztosítás megtörtént, hogy lehetetlenül válják olasz csapatok partraszállítása. A póliai hadikikötő, mint az egész világ tudja, bevéhetetlen. A dalmát partok megközelítése az adriai tenger széttagoló szigetek következtében, valamint a parti erődítések nagyszerűsége folytán, szintén óriási nehézségekkel járna az ellenség részére.

TANÜGY.

(→) Évzáró vizsgálatok az aradi m. kir. állami felsőbb leányiskolában. Az aradi m. kir. állami felsőbb leányiskolában az évzáró vizsgálatok május 25—30-ig tartanak. Május 31-én délelőtt 8 órakor hálaadó istentisztelet és utánuk az iskolai bizonyítványok kiosztása. Junius 1-én délelőtt 8—12-ig a magántanulók írásbeli vizsgálatai. Junius 2-án délelőtt 8—12-ig a magántanulók szóbeli vizsgálatai. Az igazgatóság.

Felolós esztergályos:

Rudnyánszky Endre.

Modern Aphorisma.

— A férfi boldogsága a nő.
— A nő boldogsága a Yes porcellán-puder

Yes powder 3 korona
Yes krém 3 korona
Yes szappan 1 korona 50 fill.

Amerikai gyártmány!

Magyarországi főraktár: ERÉNYI BÉLA Diana-gyógytára BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 5.

Mindenütt kapható!

NYILTTÉR.*

Új szálloda

Nagyváradon, a Rákóczi-uton!

Megnyit a nagyuri kényelemmel berendezett

Vaiszlovich Park-Szálloda.

60 szobával és lakosztályokkal. Fürdőszobákkal, minden szobában meleg-hidegvizes mosdókkal. — Melegvízfűtés. Vacuum Cleaner, higiénikus berendezés. — Zene-mentes, csendes és tiszta hely.

Nagy fenyves park, lugasokkal és Glorietekkel!

Nagyváradon, Rákóczi-ut 5. sz.

Telefonszám: 808. Villamos megállóhely!
Automobil garage és istálló. 1881

APOLLO

SZÍNHÁZ.

Május hó 26-án, szerdán

A végrendelet

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Főszerepben:

Waldemár Psylander.

Az előadások 1/6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

Mindenféle

nyomtatványok

izléses, osinos kivitelben készülnek az

Aradi nyomda r. t.

nyomdájában,

JOZSEF FOHERCEG-UT 22. SZAM.

* Az ezen szorát alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára, valamint valódi

lignum sanctum-tekegolyók és bábuk

legjutányosabb árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű- és játék-áru üzletében 1881

Arad, Szabadság-tér 21.

Veszek és eladok:

burgonyát,

babot,

szalonnát,

zsirt,

szappant

waggontételenként és mmá-zsánkint.

Kalmár Endre

Asztalos- és Chorin-u. sarok.

Telefon 670.

Legfinomabb

Petroleum

1297

1011

Étr. 56 fillér.

Braun N. A.

festékraktárában
Arad, Boros Beni-tér 7.

Földbirtokosok és a gazdaközönség figyelmébe!

A világ legjobb patkányirtója

Fried Ignác Arad, Háromveréb-u. 4.

A magyar királyi államvasutak és az arad-eszéki egyesült vasutak patkányirtója.

Levélbeli meghívására azonnal válaszolok vagy személyesen is megjelenhetek. Vidéki megrendelések postán azonnal elküldetnek. 1916

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 8861

Koch Dániel
Arad Deák Ferenc-utca 42 sz.

Saját termései, kitűnő, tisztán kezelt magyarai ó- és pecsenye

borok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf
ügyvédnél Aradon, 1001
Deák Ferenc-utca 40. szám.

BUTOROCCASIO.

Különféle finom, elegáns, alig pár hónapig használt és új

uriszoba berendezések.

Börgarnitúrák,
esodaszép ebédlők,
perzsaszőnyegek,
eredeti olajfestmények,
disztárgyak.

Mint alkalmi árak legelőnyösebben beszerezhetők:

Budapest, 1907

VI., Andrassy-ut 35. sz., l.e.

„JESSY“

a legtökéletesebb tisztító-szer. Fehér vászon cipőkhöz kis üveg 70 fillér, nagy üveg 1 korona.

Női és férfi fehér- és szürke tennis-cipők óriási választékban.

Cipő Tőzsde
ARAD.

Apollo mozi mellett.

3015—1915. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál árszámlában levő 3600 kor. kezdő fizetéssel és 1040 korona lakbérrel, a városi fizetési szabályzat VIII. fizetési oszt. III. fokozatába sorozott főszámvevő helyettesi állásra, pályázatos hirdetek.

Felhívom mindazokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1888 évi I. t.-c. 17 §-ában megkl-vánt képesítési okmányaikkal, vala-

mint eddigi szolgálatukra vonatkozó szolgáti bizonyítványikkal felszerelt kérvényeiket Méltóságos Báro Urban Iván urhoz Arad sz. kir. város főispánjához címezze 1915. évi június hó 10-ig hivatalomhoz nyújtásuk be.

Arad, 1915. május 19.

Varjassy Lajos,
polgármester.Használt ólom
megvételre kerestetik.

676/1915.

Csigérszöllős község előjáróságától.

Hirdetmény.

Csigérszöllős község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező fűzpusztai 800 hold, valamint a közlegelőből 300 hold kaszálló első fűtermése folyó hó 27-én reggel 7 órakor a helyszínen bérbeadni fog. Amennyiben az árverés e napon befejezve nem lenne, úgy az a következő napokon folytattni fog.

Az árverést feltételek a hivatalos órák alatt a község jegyzői irodában megtekinthető.

Csigérszöllős, 1915. évi május hó 22 én.

1906

Előjárók.

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekesznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajtat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő

a „Melogen“. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

E renakivül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és ártalmas gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb, minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22 sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Andrassy-tér 8. számú

házban egy kisebb

üzlethelyiség

— különösen donánytőzsdének alkalmas — azonnalra

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny“ kiadó-hivatalában József főherceg-ut 22.

18007—1915.

Hirdetmény.

Az 1912: VIII. tc. 5. §-a, valamint az 1913: XX. t. c. 2. §-a értelmében minden gazdasági gép tulajdonosa bármint gazdasági gépe mellett alkalmazott összes munkásokat az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál köteles baleset esetére biztosítani, akár saját gazdaságában, akár mint vállalkozó másnak gazdaságában végzetet gépeivel munkát.

Az 1913. XX. t.-cz. 2. §-a értelmében a gazdasági gépmunkások ideértve a képesített (vizsgázott) fűtőt is, még ha közönséges gépésznek nevezik is a kerületi munkásbiztosító pénztárak által sem baleset, sem betegség esetére való biztosítási kötelezettség alá nem vonhatók. A törvény kivétel egyedül a képesített (vizsgázott) gépészszel szemben tesz, akire néve kimondja, hogy azt úgy betegség, mint baleset esetére az illető kerületi munkásbiztosító pénztárnál kell biztosítani.

Felhívjuk ennélfogva az összes gazdasági géptulajdonosokat, hogy összes munkásaikat biztosítsák, mert ellenesetben az 1912. VIII. t.-cz. 12. §-ában ütköző kihágást eljárást tesszünk ellenük folyamatba.

Arad, 1915. évi május hó 19-én.

A városi tanács.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 481**Kalmár József**
villanszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.
2. Jelige alatt.
3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megadni.
4. Legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.
5. cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

HÁZASSÁG.

Vagyanos uri asszony
házaság cölibjától megismerkedne nyugdíjképes urlemberrel kinek 4000 K. a jövedelme. Levelet „Diszkrétció” jellegre dupla borítékba a kiadóhivatal továbbít. 1909

ALKALMAZÁST NYER.

Gyakornok
felvételt Weiss Hugó fényképezési műtermében Aradon. 1911

Tisztességes házmester
nagy modern háspan felvételt. Cím a kiadóhivatalban. 1768

Egy idősebb
intelligens nő alkalmazást nyer. Bővebbet a Körösvölgyi Pálinka-raktár, Lloyd-palota. 1894

ALKALMAZÁST KERES.

Magas
és alacsony nyomású gépekről vizsgázott hadmentes több évi bizonyítvánnyal rendelkező gépészlakatos gazdaságokba vagy malomba azonnali belépésre állást keres. Esetleg nagyobb cséplést is vállal. Cím Gottfried, Munkácsi Mihály-utca 3. 1901

Teljesen megbízható nő
könnyebb állást keres. Mikos Kelemen-u. 54. 1918

Megebízható
uri leány hosszú bizonyítványokkal gyermekek mellé ajánlkozik június 1-re Vidékre is elmegy, háztartásban segítkezik. Cím Petőcz Erzsébet, Gyár-utca 21. 1912

KIADÓ LAKÁS.

3 és 2 szobás
tisztá uri lakások olcsón kiadó. Thököly Imre-utca 52., Cserven-kánál. 1896

Erzsébet királyné-körut 18. a.
számu ház első emelete, mely modern ötszobás lakásból áll, azonnal vagy 1. évi augusztus hó el-sejére kiadó. 1846

Modernül butorozott
ötszobás lakás, balkonnal, gáz-űrdőszobával, esetleg több szobának is kiadó Bohus-palota (Zrínyi-utca) II. kapu, II. emelet. 1870

Nádor-utca 14.
2 esetleg 4 szobás lakás kiadó. 1868

2 szobás
udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnala kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Andrassy-tér 8. sz.
alatt egy 1. emeleti nycal lakás, mely iredának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnala vagy augusztus 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

ÜZLETEK.

Andrassy-tér 8.
számu háspan egy kisebb üzlethe-lység — különösen dohányüz-sz-dének alkalmas — azonnala ki-adó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherce-g-ut 22. szám.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Papírszalvéta
1000 darab 5 koronáért kapható Pichler Sándor papirkereskedésé-ben, Szabadság-tér. 781

Vennék
2—4 számot. Cím a kiadóban. 1914

Háztartási cikkek
és butorok elköltözés miatt, jutá-nyosan eladó. Weitzer János-utca 8. II. 1812

Automobil
hat üléses 12 lóerős üzemképes 2 hintó és 1 fedeles hajtókocsi előnyös árban eladó Roth Lászlónál. Asztalos Sándor-utca butorraktár. 1521

„Eos”
a világ legjobb szintelen cipő-tisztító szere lack és sánes bór-cipőkhez. Tisztít és fényesít. Kap-ható kiskorlát a Cipő Törszében. Apollo mosi mellett. 5161

Ajánlok
prima raffiát legolcsóbban Roth József, Eötvös-utca 8. Telefon 88. 1706

Jól belovagott
hátaslovat keres Földes gyógytár, Arad. 1903

Vesszek
uraktól levett férfiruhát, téli ka-bátot, városi és utasoi bundát, ka-tonai ruhákat és mindenféle egyen-ruhákat legmagasabb árban. Bieier Ignácz, Szent-Pál-u. 12. 539

3893—1915. pm.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvény-hatóságánál nyugdíjazás folytán megüresedett, évi 2200 korona fi-zetés és 720 korona lakáspénzzel javadalmazott városi kamarási ál-lásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1888. évi I. t. c. 19. §-ának más-sodik bekezdésében előírt képesi-tésüket és esetleg másutt töltött szolgálatukat igazoló bizonyítvá-nyaikkal felszerelt kérvényeket Arad sz. kir. város Törvényható-sági Bizottságához címezve 1. évi június hó 5-ig hivatalomhoz nyujt-sák be. Az állás a Törvényható-sági Bizottság közgyűlésén vá-lasztás útján fog betölteni.

Arad, 1915. május 22-én.

Varjassy, polgármester.

Felhívás

az összes Arad és kerületi szabó kisiparosokhoz.

Azok az iparosok, akik a had-sereg-szállításban a munkát el-vállalni akarják, jelentkezzenek

Szántó Mór és Társa

cégnél, vagy pedig a kamarai titkári irodában, lajstromozás végett. Legkésőbb esütörtök, május 27-ig. 1899

12778—1915.

Hirdetmény.

Arad, szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi törzs-vagyon alap 1914. évi szárazmadása a városháza I. emeleti tanács ter-mében 1915. évi május hó 24-től számi tott 15napra közzemlére ki-téve lett és annak adatai ellen az 1876. évi XXI. t. cik 17%-ban megszabott határidőn belül bár-melyik adófizető polgár által észre-vétel emelhető.

Arad, 1915. évi május hó 22-én.

A városi tanács.

1912. V. 1188/7. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíró-ság fenti számu végzése által az aradi gör. kel. román egyház végrehaj-tató javára 210 kor. hátr. házbér-tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 645 koronára becsült butorok és egye-bekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés az aradi Zene-kedvelő Egyesület 120 kor., Dvor-csák János 300 korona és Szida László 128 korona 70 fillér köva-telése és járulékal erejéig is el-rendeltetik.

Meiy árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Zrínyi-utca 4. sz. a. leendő eszközzésére 1915. május hó 29-ik napjának délután 3 órája natáridőül kitétetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjeg-yzéssel hivatnak meg; hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értel-mében a legtöbbet ígérőnek becs-áron alul is eladatul fognak.

Az elárverezendő ingóságok

vételára az 1881. évi LX. t.cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1915. évi május hó 14. napján.

Györffy Arnold
bíró-sági végrehajtó.

1915

45. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bíró-sági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értel-mében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1915. évi Cs. 199/6. számu végzése kö-vetkeztében Csődhitelezők javára vb. Grill József világosi lakos el-len 1914. évi január hó 19-én foganatosított csődleltárban 9400 koronára becsült következő ingó-ságok, u. m.: hordók, kádák és egyéb ingóságok nyilvános árve-résen eladatnak.

Mely árverésnek a világosi kir. járásbíró-ság 1914-ik évi V. 25/11. számu végzése folytán Világos közaságban, vagyombukott házá-nál Fő-utca 86/h. sz. a. és a temető melletti pincében leendő megtartására 1915. évi június hó 4 ik napjának délelőtti 10 órája határ-ldőül kitétetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjeg-yzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében kész-pénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatul.

Kelt Világos, 1915. évi május hó 16. napján.

Thuránszky Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

1905

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsere; ugyszintén régiségeket vesz és elad

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 964.

„Matteine”

poloska és molyirtó vállalat
Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz
Telefon 10-45.

(Tulajdonos: Fischer)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csakély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorzat, sem semmi más nem távolítottatik el s így az irtási munkálat a háztartás-ban semmi kárt, vagy zavart nem okoz!
1281